

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

KLINIČKA BOLNICA DUBRAVA, ZAGREB

Zagreb, svibanj 2018.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O KLINIČKOJ BOLNICI	2
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje i izvršenje plana	4
	Financijski izvještaji	5
II.	REVIZIJA ZA 2016.	16
	Ciljevi i područja revizije	16
	Metode i postupci revizije	16
	Nalaz za 2016.	17
III.	MIŠLJENJE	33

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/17-01/22
URBROJ: 613-02-01-18-6

Zagreb, 4. svibnja 2018.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
KLINIČKE BOLNICE DUBRAVA, ZAGREB ZA 2016.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Kliničke bolnice Dubrava, Zagreb (dalje u tekstu: Klinička bolnica) za 2016.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 12. srpnja 2017. do 4. svibnja 2018.

I. PODACI O KLINIČKOJ BOLNICI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Klinička bolnica je javna ustanova koja obavlja zdravstvenu djelatnost prema odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 35/12, 70/12, 144/12, 82/13, 159/13, 22/14, 154/14 i 70/16). Upisana je u sudski registar, sa sjedištem Avenija Gojka Šuška 6, Zagreb. Osnivač Kliničke bolnice je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača ima Vlada Republike Hrvatske. Smještena je u objektu izgrađenom 1988., koji je preuzet od bivše JNA u prosincu 1991., na temelju Sporazuma o preuzimanju objekata tadašnje Vojne bolnice Zagreb u sustav zdravstva Republike Hrvatske.

Djelatnost Kliničke bolnice obuhvaća pružanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističko-konzilijarnih i bolničkih djelatnosti, znanstveno-istraživačku djelatnost iz područja medicinskih znanosti, medicinsku rehabilitaciju, pripremanje organa i drugih dijelova ljudskog tijela u svrhu transplantacije, uključujući krv i krvne pripravke te nastavnu djelatnost iz područja obrazovanja zdravstvenih djelatnika.

Radi obavljanja zdravstvene, nastavne i znanstvene djelatnosti ustrojene su klinike, klinički zavodi, zavodi, kabinet, centri, službe, odjeli, poliklinike, laboratoriji i ambulante. Pravilnikom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta iz lipnja 2013. te izmjenama i dopunama iz 2015. te 2016. utvrđen je unutarnji ustroj, sistematizacija radnih mjesta, opis i popis poslova i drugi uvjeti potrebni za zaključivanje ugovora o radu. Radi obavljanja stručno administrativnih, uslužnih i pomoćnih poslova organizirane su sljedeće ustrojstvene jedinice: Ured ravnatelja, Služba za pravne, kadrovske i opće poslove, Služba za osiguranje i unapređenje kvalitete zdravstvene zaštite, Služba za ekonomsko-financijske poslove, Služba za nabavu, Služba tehničkih poslova te Služba integriranih sustava zaštite.

Osnovni propisi koji uređuju poslovanje su Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Statut te drugi opći akti (Pravilnici, Poslovnici te odluke kojima se uređuju pojedina pitanja djelatnosti). Statut Kliničke bolnice je donesen u veljači 2014., a izmjene u rujnu 2015. i travnju 2016. Od Ministarstva zdravlja (dalje u tekstu: Ministarstvo) su dobivene suglasnosti na Statut te izmjene i dopune Statuta.

Prema Statutu, tijela Kliničke bolnice su: Upravno vijeće, Ravnatelj, Stručno vijeće, Stručni kolegij, Etičko povjerenstvo, Povjerenstvo za lijekove, Povjerenstvo za kvalitetu, Povjerenstvo za unutarnji nadzor te Kolegij medicinskih sestara. Upravno vijeće ima pet članova i obavlja poslove propisane odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Statutom. Upravno vijeće ravnatelju daje prethodnu suglasnost za: zaključivanje ugovora čija pojedinačna vrijednost prelazi 300.000,00 kn, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo, bez obzira na vrstu ugovora, zaključivanje ugovora čija pojedinačna vrijednost prelazi 100.000,00 kn, zaključivanje godišnjih ugovora s Hrvatskim Zavodom za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: HZZO), donosi program rada i razvoja, financijski plan i završni račun, a uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske odlučuje o nabavi i prodaji nekretnina bez obzira na vrijednost nekretnine. Upravno vijeće između ostalog donosi Poslovnik o radu kojim se pobliže određuju pitanja iz djelokruga rada koja nisu regulirana Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, Zakonom o ustanovama (Narodne novine 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08) i Statutom.

Ravnatelj organizira i vodi poslovanje, predstavlja i zastupa Kliničku bolnicu i odgovoran je za zakonitost rada, a u radu Upravnog vijeća sudjeluje bez prava odlučivanja. Ravnatelj odlučuje o nabavi i prodaji osnovnih sredstava, investicijskom održavanju (osim u slučajevima koji su stavljene u nadležnost Upravnog vijeća), zaključuje ugovore sa HZZO na temelju prethodne odluke Upravnog vijeća, organizira stručni rad i koordinira rad u medicinskim i drugim djelatnostima, nadzire primjenu zakona i općih akata u poslovanju, predlaže program rada i plan razvoja, odlučuje o potrebi zapošljavanja, donosi odluke o prestanku rada radnika, podnosi Upravnom vijeću pisano izvješće o cjelokupnom poslovanju Kliničke bolnice jednom tromjesečno, o završnom računu, o investicijskom i tekućem održavanju i nabavi opreme, te obavlja druge poslovne funkcije utvrđene odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Statuta i općih akata Kliničke bolnice.

Sanacijski upravitelj Kliničke bolnice je do 3. svibnja 2016. bio prof. dr. sc. Marko Banić, dr. med. Od 4. svibnja do 16. lipnja 2016. vršitelj dužnosti ravnatelja je doc. dr. sc. Toni Kolak dr. med., a od 17. lipnja 2016. do 7. ožujka 2017. je ravnatelj Kliničke bolnice. Od 8. ožujka do 9. svibnja 2017. vršitelj dužnosti ravnatelja je doc. dr. sc. Srećko Marušić dr. med., a od 10. svibnja 2017. je ravnatelj.

Klinička bolnica je koncem 2015. imala 1 932 zaposlenika, od čega 1 468 zdravstvenih te 464 nezdravstvenih zaposlenika. Na neodređeno vrijeme bilo je zaposleno 1 839 zaposlenika, a na određeno 93 zaposlenika. Koncem 2016. Klinička bolnica je imala 1 996 zaposlenika, od čega 1 501 zdravstvenih i 495 nezdravstvenih zaposlenika. Na neodređeno vrijeme bilo je zaposleno 1 863 zaposlenika, a na određeno 133 zaposlenika. Za prijem zaposlenika u radni odnos Klinička bolnica je ishodila potrebne suglasnosti Ministarstva.

U tablici broj 1 daju se opći pokazatelji o Kliničkoj bolnici.

Tablica broj 1

Opći pokazatelji o Kliničkoj bolnici

Redni broj	Pokazatelji	2015.	2016.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
I.	Broj zaposlenih			
1.	Ukupan broj zaposlenih (1.1.+1.2.+1.3.)	1 932	1 996	103,3
1.1.	Zdravstveni djelatnici na neodređeno vrijeme	1 403	1 422	101,4
1.1.1.	- radni odnos samo u zdravstvenoj ustanovi	1 361	1 377	101,2
1.1.2.	- kumulativni radni odnos	42	45	107,1
1.2.	Zdravstveni djelatnici na određeno vrijeme	65	79	121,5
1.3.	Administrativno tehničko osoblje	464	495	106,7
II.	Bolnička zdravstvena zaštita			
1.	Ukupan broj postelja	619	619	100,00
2.	Ugovoreni broj postelja	571	530	92,8
3.	Popunjeni broj postelja	510	506	99,2
4.	Broj bolesnika- slučajeva	25 751	25 743	100,0
III.	Dnevna bolnica			
1.	Ukupan broj postelja/stolica u dnevnoj bolnici	107	105	98,1
2.	Ugovoreni broj postelja/stolica u dnevnoj bolnici	107	105	98,1
3.	Popunjeni broj postelja/ stolica u dnevnoj bolnici	238	300	126,1
4.	Broj bolesnika/slučajeva u dnevnoj bolnici	59 399	75 001	126,3
IV.	Polikliničko - konzilijarna zdravstvena zaštita			
1.	Broj slučajeva u polikliničko - konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti	798 416	817 024	102,3
2.	Broj usluga u polikliničko - konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti	1 621 989	1 827 382	112,7

Planiranje i izvršenje plana

Financijskim planom Kliničke bolnice za 2016. planirani su prihodi i rashodi u iznosu 520.724.494,00 kn. Četvrtim Izmjenama i dopunama financijskog plana iz prosinca 2016., prihodi i rashodi su planirani u iznosu 554.552.263,00 kn, što je za 33.827.769,00 kn ili 6,5 % više od početnog plana. Vrijednosno značajnija odstupanja u odnosu na početni plan se odnose na povećanje prihoda od HZZO-a za 14.134.941,00 kn te vlastitih prihoda za 2.718.030,00 kn.

Planirani rashodi za materijal i sirovine povećani su za 16.900.000,00 kn, a rashodi za zaposlene za 8.000.000,00 kn u odnosu na početni plan. Značajnije su smanjeni planirani rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 1.617.773,00 kn.

Izvori sredstava za obavljanje djelatnosti Kliničke bolnice su prihodi HZZO-a temeljem ugovornih obveza i prihodi izvan ugovorenih obveza te prihodi po posebnim propisima (prihodi dopunskog zdravstvenog osiguranja i participacije), prihodi iz državnog proračuna, vlastiti prihodi, donacije te pomoći. Prihodi od HZZO-a planirani su u iznosu 519.765.395,00 kn (u navedenom iznosu obuhvaćeni prihodi od dopunskog osiguranja i participacije u iznosu 53.200.000,00 kn), vlastiti prihodi u iznosu 25.334.470,00 kn, prihodi iz državnog proračuna u iznosu 6.102.398,00 kn, donacije u iznosu 3.000.000,00 kn te prihodi od pomoći Europske unije u iznosu 350.000,00 kn.

Rashodi su planirani za četiri aktivnosti: Bolnička zdravstvena zaštita, Specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita, Skupi lijekovi i Transplantacije.

Vrijednosno značajniji rashodi su planirani za plaće zaposlenika u iznosu 230.500.000,00 kn ili 41,6 % ukupno planiranih rashoda, rashodi za materijal i sirovine u iznosu 185.500.000,00 kn ili 33,5 % te na rashode za usluge u iznosu 35.213.500,00 kn ili 6,3 % ukupnih rashoda.

Ugovorom i dodacima ugovoru o provođenju bolničke i specijalističko konzilijarne zdravstvene zaštite, HZZO se obvezao u 2016. financirati zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja do 380.740.735,00 kn, od čega se na maksimalni godišnji iznos (limit) odnosi 343.532.575,00 kn, a na provođenje usluga zdravstvene zaštite izvan limita 37.208.160,00 kn (intervencijska kardiologija, intervencijska neurologija, posebno skupi lijekovi te zdravstvena zaštita hrvatskih državljana s prebivalištem u Bosni i Hercegovini).

U okviru Ministarstva, državnim proračunom za 2016., planirani su prihodi i rashodi u iznosu 468.735.710,00 kn, što je za 85.816.553,00 kn ili 15,5 % manje u odnosu na financijski plan kojeg je usvojilo Upravno vijeće u prosincu 2016. Prema izvorima financiranja prihodi iz proračuna su planirani u iznosu 25.710,00 kn, vlastiti prihodi u iznosu 18.500.000,00 kn, prihodi za posebne namjene u iznosu 450.200.000,00 kn te donacije u iznosu 10.000,00 kn. Prihodi od pomoći Europske unije nisu planirani.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno za 2017. i 2018. Prema spomenutim projekcijama, planirani su prihodi i rashodi za 2017. u iznosu 522.877.000,00 kn te za 2018. u iznosu 524.277.000,00 kn.

Financijski izvještaji

Klinička bolnica vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 506.049.966,00 kn, što je za 23.952.260,00 kn ili 5,0 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 2

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2015.	Ostvareno za 2016.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	405.269.085,00	428.501.666,00	105,7
1.1.	Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika	7.439.886,00	10.089.739,00	135,6
1.2.	Prihodi od HZZO na temelju ugovornih obveza	397.829.199,00	418.411.927,00	105,2
2.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	22.426.038,00	25.627.932,00	114,3
2.1.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	19.269.513,00	22.942.743,00	119,1
2.2.	Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna	3.156.525,00	2.685.189,00	85,1
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	42.190.880,00	51.315.357,00	121,6
4.	Prihodi od imovine	11.383.346,00	3.331,00	-
5.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	2.000,00	378.355,00	18 917,8
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	825.277,00	223.325,00	27,1
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.080,00	0,00	-
	Ukupno	482.097.706,00	506.049.966,00	105,0

Vrijednosno najznačajniji prihodi su ostvareni od HZZO-a na temelju ugovornih obveza u iznosu 418.411.927,00 kn i čine 82,7 % ukupnih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 20.582.728,00 kn ili 5,2 %. Odnose se na prihode ostvarene od ugovorenih usluga zdravstvene zaštite (ugovoreni limit) u ukupnom iznosu 346.376.311,00 kn, prihode od posebnih programa i aktivnosti (intervencijska kardiologija, intervencijska neurologija, posebno skupi lijekovi te zdravstvena zaštita hrvatskih državljana s prebivalištem u Bosni i Hercegovini) u iznosu 63.393.296,00 kn, prihode ostvarene na temelju pokazatelja učinkovitosti i kvalitete u ukupnom iznosu 8.382.575,00 kn (pokazatelj učinkovitosti-KPI 4.214.078,00 kn, a pokazatelj kvalitete-QI 4.168.497,00 kn) te prihode za ozljede na radu 259.745,00 kn. Od 2014. se primjenjuje novi model plaćanja maksimalnog godišnjeg iznosa (limita). Navedeni model sastoji se od maksimalnog iznosa sredstava utvrđenog za provođenje zdravstvene zaštite osiguranim osobama i dodatnih prihoda koji se ostvaruju na temelju pokazatelja učinkovitosti (KPI) i pokazatelja kvalitete (QI).

Prihodi od HZZO-a, u okviru ugovornog limita, ostvareni u ukupnom iznosu 346.376.311,00 kn odnose se na prihode po osnovi bolničkog liječenja u iznosu 220.779.922,00 kn, prihode po osnovi specijalističko-konzilijarnog liječenja 125.596.389,00 kn.

Navedeni prihodi su ostvareni na temelju ugovora o provođenju bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite bolesnika oboljelih od akutnih bolesti iz 2015. te tri dodatka ugovoru zaključena za razdoblja od siječnja do 31. ožujka 2016., od travnja do 30. lipnja 2016. te od srpnja do konca 2016. Ugovorom i dodacima ugovoru uređena su međusobna prava i obveze u vezi s provođenjem bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite.

Ukupni maksimalni iznos sredstava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za 2016. (ugovoreni limit) utvrđen je u iznosu 343.532.575,00 kn.

Plaćanje maksimalnog mjesečnog iznosa sredstava ugovoreno je dijelom kao fiksni, a dijelom kao varijabilni iznos. Fiksni iznos HZZO plaća predujmom, a varijabilni dijelom predujmom, a dijelom po izvršenju usluga zdravstvene zaštite, odnosno nakon zaprimanja računa. Plaćanje fiksnog iznosa je ugovoreno predujmom u visini 25,0 % maksimalnog iznosa za zdravstvenu zaštitu. Varijabilni iznos, koji se plaća predujmom, za razdoblje siječanj-ožujak 2016. ugovoren je u visini 55,0 %, a od travnja do konca 2016. u visini 65,0 %. Varijabilni dio koji se plaća po izvršenju usluga zdravstvene zaštite, odnosno nakon zaprimanja računa ugovoren je u visini 20,0 % (od siječnja do ožujak 2016.), odnosno 10,0 % (od travnja do konca 2016).

Prema zapisniku o usklađenju i konačnom obračunu limita i izvršenja rada od siječnja do prosinca 2016., obveze HZZO-a početkom 2016. su iznosile 5.793.757,00 kn, Klinička bolnica je u 2016. ispostavila račune u iznosu 351.148.298,00 kn, što je za 7.700.837,00 kn više od ugovorenog limita (343.447.461,00 kn). S dijelom više izvršenih usluga, odnosno računa ispostavljenih u iznosu većem od limita u iznosu 7.615.723,00 kn su zatvorene obveze Kliničke bolnice za više ostvarena sredstva od izvršenih usluga u 2014., a računi u iznosu 85.114,00 kn su vraćeni. HZZO je izvršio plaćanja u iznosu 346.376.312,00 kn te su obveze koncem 2016. iznosile 2.864.906,00 kn.

Računi ispostavljeni iznad limita koje je HZZO vratio Kliničkoj bolnici, ostaju evidentirani u poslovnim knjigama dok Upravno vijeće ne donese odluku o otpisu ili evidentiranju u izvanbilančnim evidencijama.

Prihodi od HZZO-a izvan limita su ostvareni u iznosu 63.393.296,00 kn. Vrijednosno značajniji se odnose na posebno skupe lijekove u iznosu 32.261.523,00 kn, zdravstvenu zaštitu hrvatskih državljana s prebivalištem u Bosni i Hercegovini u iznosu 15.001.814,00 kn, transplantacije u iznosu 11.691.079,00 kn te intervencijsku kardiologiju u iznosu 2.412.700,00 kn.

U okviru prihoda izvan limita su i prihodi ostvareni u iznosu 542.611,00 kn na temelju tri ugovora i dodatka ugovoru o provođenju Nacionalnog programa prevencije raka dojke, Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva te ugovor o provođenju Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka vrata maternice.

Na temelju pokazatelja učinkovitosti i kvalitete su ostvareni prihodi u ukupnom iznosu 8.382.575,00 kn.

Klinička bolnica obavještava HZZO o troškovima liječenja od posljedica prometne nesreće, što je obveza propisana Ugovorom o provođenju bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite. Klinička bolnica je za pružene usluge zdravstvene zaštite od posljedica prometne nesreće u 2016. obračunala troškove liječenja u iznosu 3.194.056,00 kn.

Prihodi iz državnog proračuna u iznosu 10.089.739,00 kn su ostvareni od Ministarstva, od čega su vrijednosno značajniji prihodi ostvareni za nabavu MRI uređaja u iznosu 3.816.174,00 kn (50,0 % vrijednosti nabave) te MSCT uređaja u iznosu 1.715.625,00 kn.

U okviru prihoda od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihoda od donacija vrijednosno značajniji prihodi se odnose na prihode od usluga u iznosu 22.942.743,00 kn te tekućih donacija u iznosu 2.267.761,00 kn. U ukupno ostvarenim prihodima sudjeluju s 5,1 %.

Vrijednosno značajniji prihodi od usluga su ostvareni od kliničkog ispitivanja lijekova u iznosu 5.016.496,00 kn, zdravstvenih usluga korisnicima privatnih osiguravatelja dopunskog osiguranja u iznosu 3.652.204,00 kn, zdravstvenih usluga osobama koje nemaju obvezno zdravstveno osiguranje u iznosu 3.600.646,00 kn, zdravstvenih usluga pruženih drugim zdravstvenim ustanovama u iznosu 3.362.277,00 kn te iznajmljivanja prostora u iznosu 3.281.324,00 kn.

Prihodi od usluga kliničkog ispitivanja lijekova ostvareni su u iznosu 5.016.496,00 kn. Navedeni prihodi su ostvareni na temelju ugovora zaključenih s 33 društva iz djelatnosti farmacije. Postupci i uvjeti provođenja kliničkog, neprofitnog i neintervencijskog ispitivanja lijeka, uređeni su Pravilnikom o kliničkim ispitivanjima lijekova i dobroj kliničkoj praksi (Narodne novine 25/15 i 124/15) koji je donesen na temelju Zakona o lijekovima (Narodne novine 76/13 i 90/14). Klinička bolnica ugovorenu naknadu raspoređuje u omjeru 20,0 % za Kliničku bolnicu, a 80,0 % za troškove vezane uz provođenje kliničkih ispitivanja. Prihodi od kliničkih ispitivanja su ostvareni u iznosu 5.016.496,00 kn, od čega Kliničkoj bolnici ostaje 1.003.299,00 kn, a 4.013.197,00 kn se raspoređuje za troškove vezane uz provođenje kliničkih ispitivanja (naknade ispitivačima i suradnicima, stručno usavršavanje, službena putovanja, oprema, drugo).

Od sredstava raspoređenih za troškove vezane uz provođenje kliničkih ispitivanja u iznosu 4.013.197,00 kn utrošena su sredstva u iznosu 2.511.566,00 kn, od čega se 2.286.716,00 kn odnosi na stručno usavršavanje, službena putovanja, opremu i drugo, a 224.850,00 kn na naknade ispitivačima i suradnicima. Neutrošena sredstva koncem 2016. iznose 1.501.631,00 kn jer nisu isplaćene naknade ispitivačima tijekom 2016. budući je od Ministarstva financija i Zavoda za intelektualno vlasništvo traženo mišljenje u vezi s obračunom naknada za klinička ispitivanja. Naknade nositeljima kliničkih ispitivanja te suradnicima obračunavaju se kao plaća i evidentiraju u okviru naknada za ugovore o djelu.

Prihodi od iznajmljivanja prostora su iskazani u iznosu 3.281.324,00 kn, od čega se na prihode od zakupa iz 2016. odnosi 2.962.655,00 kn, a na prihode od zakupa iz ranijih godina (2010., 2013. i 2015.) 318.669,00 kn. U okviru navedenih prihoda iskazani su prihodi od refundacije režijskih i komunalnih troškova te troškova održavanja objekta u iznosu 1.344.602,00 kn. Prema pomoćnim evidencijama zaključeno je 15 ugovora o zakupu dijela poslovnog prostora, od čega su vrijednosno značajniji prihodi ostvareni od zakupa tri poslovna prostora u iznosu 1.615.476,00 kn. Odnose se na zakup prostora za obavljanje trgovačke djelatnosti (713.745,00 kn), proizvodnje i prodaje pekarskih proizvoda (552.753,00 kn) te ugostiteljske djelatnosti (za osam mjeseci 348.978,00 kn). Za davanje poslovnih prostora u zakup pribavljena je u travnju 2016. prethodna suglasnost Ministarstva.

Vrijednosno značajnije donacije se odnose na odobrene popuste (robne rabate) od 12 dobavljača lijekova i medicinskog potrošnog materijala u iznosu 1.295.322,00 kn, donacije u lijekovima i medicinskom potrošnom materijalu u iznosu 655.216,00 kn te kapitalne donacije u iznosu 417.428,00 kn.

Ukupna vrijednost nabave od pojedinog dobavljača, koji su davali robni rabat je od 32.388,00 kn do 47.497.645,00 kn, odnosno ukupna vrijednost je 100.318.272,00 kn ili 1,3 % vrijednosti nabave. Prihodi od robnog rabata iskazani su u trenutku utroška lijekova i medicinskog potrošnog materijala.

Vrijednosno značajnije kapitalne donacije u iznosu 350.988,00 kn ostvarene su od jedne pravne osobe, a odnose se na donirana dva uređaja za kroničnu hemodijalizu u vrijednosti 186.200,00 kn i automobil u vrijednosti 164.788,00 kn. Automobil je doniran za potrebe prijevoza krvi i krvnih pripravaka, prijevoz pacijenata u druge zdravstvene ustanove na pregled, dostavu alkohola za potrebe Centralne bolničke ljekarne te za administrativne potrebe ureda sanacijskog upravitelja. U skladu s odredbom članka 37. stavka 1. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2015. (Narodne novine 148/14) za donacije lijekova je dobivena prethodna suglasnost Ministarstava.

U okviru prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada, vrijednosno značajniji prihodi se odnose na prihode od dopunskog zdravstvenog osiguranja u iznosu 48.708.487,00 kn i od sudjelovanja korisnika zdravstvene zaštite u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite (participacije) u iznosu 2.463.418,00 kn. U ukupno ostvarenim приходima sudjeluju s 10,1 %, a u odnosu na 2015. povećani su za 9.124.477,00 kn ili 21,6 %. Razlog su veće cijene usluga kao i povećan broj zdravstvenih usluga.

Prihodi od imovine ostvareni u iznosu 3.331,00 kn manji su u odnosu na prethodnu godinu za 11.380.015,00 kn. Razlog je uplata dijela dobiti Agencije za lijekove i medicinske proizvode u 2015. za nabavu opreme Kliničkoj bolnici u iznosu 10.815.000,00 kn.

U okviru prihoda od kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda ostvareni su prihodi od financijskog rabata u iznosu 188.746,00 kn. Ostvareni su na temelju ugovora zaključenih sa sedam dobavljača, prema kojima oni za određeno vremensko razdoblje daju financijska odobrenja na ostvareni promet. Ukupna vrijednost nabave od pojedinog dobavljača koji je davao financijski rabat bila je u rasponu od 863.183,00 kn do 47.497.645,00 kn, odnosno ukupno 96.841.043,00 kn. U odnosu na ukupnu vrijednost nabave iznosi 0,2 %.

Prema podacima iz Izvještaja o приходima i rashodima, primicima i izdacima, ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 538.071.362,00 kn, što je za 6.657.821,00 kn ili 1,2 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 3 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 3

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2015.	Ostvareno za 2016.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	264.868.874,00	273.162.223,00	103,1
2.	Materijalni rashodi	247.319.007,00	257.161.680,00	104,0
2.1.	Rashodi za materijal i energiju	207.096.395,00	212.731.973,00	102,7
2.1.1.	Rashodi za lijekove	78.227.934,00	87.030.429,00	111,3
2.1.2.	Rashodi za medicinski potrošni materijal	85.832.244,00	87.832.781,00	102,3
2.1.3.	Drugi rashodi za materijal i energiju	43.036.217,00	37.868.763,00	88,0
2.2.	Rashodi za usluge	30.223.942,00	34.043.683,00	112,6
2.3.	Drugi materijalni rashodi	9.998.670,00	10.386.024,00	103,9
3.	Financijski rashodi	196.267,00	509.808,00	259,8
4.	Ostali rashodi	353.528,00	392.630,00	111,1
5.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	31.991.507,00	6.845.021,00	21,4
	Ukupno	544.729.183,00	538.071.362,00	98,8
	Manjak prihoda	62.631.477,00	32.021.396,00	51,1

Od ukupno ostvarenih rashoda u iznosu 538.071.362,00 kn, vrijednosno su značajniji rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu 273.162.223,00 kn ili 50,8 % ukupnih rashoda te materijalni rashodi ostvareni u iznosu 257.161.680,00 kn ili 47,8 % ukupnih rashoda.

Rashodi za zaposlene se odnose na bruto plaće u iznosu 228.291.637,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 37.141.192,00 kn te ostale rashode za zaposlene (jubilarne nagrade, božićnice, regres, darovi djeci, otpremnine i druge naknade) u iznosu 7.729.394,00 kn. U odnosu na 2015., rashodi za zaposlene su veći za 8.293.349,00 kn ili 3,1 %, što je rezultat povećanja broja zaposlenih (za 64 zaposlenika), povećanja dodataka na odgovornost doktorima medicine i doktorima dentalne medicine s 10,0 % na 12,0 %, ostvarenja dodataka na plaću u visini 4,0 % zbog iznimne odgovornosti za život i zdravlje ljudi i drugih zdravstvenih i nezdravstvenih radnika koji sudjeluju u procesu dijagnostike i liječenja te uvećanja plaće s osnova posebnih uvjeta rada prema članku 3. Dodatka I. Kolektivnom ugovoru za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (Narodne novine 96/15, dalje u tekstu: Dodatak I. Kolektivnog ugovora). Navedeno povećanje je od listopada 2015. i obračunava se prema Dodatku I. Kolektivnog ugovora. Plaće se obračunavaju u okviru Centralnog obračuna plaća.

Od 1 996 zaposlenika, koncem 2016. u Kliničkoj bolnici je u kumulativnom radnom odnosu na neodređeno vrijeme bilo 45 zaposlenika. Prema zaključenim ugovorima o radu i odlukama Upravnog vijeća, osnovna plaća i dodaci na plaću zaposlenika Kliničke bolnice koji rade u kumulativnom radnom odnosu u Kliničkoj bolnici i visokim učilištima se isplaćuju u postotku od plaće u rasponu od 80,0 % do 100,0 % plaće utvrđene za puno radno vrijeme, bez obzira na broj sati koji je zaposlenik obvezan odraditi u Kliničkoj bolnici, odnosno visokim učilištima.

Vrijednosno značajniji materijalni rashodi se odnose na rashode za materijal i energiju u iznosu 212.731.973,00 kn i rashode za usluge u iznosu 34.043.683,00 kn.

U okviru rashoda za materijal i energiju, vrijednosno značajniji rashodi se odnose na rashode za medicinski potrošni materijal (medicinski, laboratorijski i drugi materijal) u iznosu 87.832.781,00 kn, lijekove u iznosu 87.030.429,00 kn (od čega se 7.590.207,00 kn odnosi na krv i krvne pripravke), energiju u iznosu 22.323.291,00 kn te namirnice u iznosu 4.343.737,00 kn. Rashodi za lijekove su veći za 8.802.495,00 kn ili 11,3 % u odnosu na prethodnu godinu. Od ukupno ostvarenih rashoda za lijekove u iznosu 87.030.429,00 kn, na posebno skupe lijekove se odnosi 33.855.873,00 kn ili 38,9 % ukupnih rashoda za lijekove. Rashodi za posebno skupe lijekove veći su za 4.777.739,00 kn ili 16,4 % od ostvarenih u 2015. (29.078.134,00 kn). Popis posebno skupih lijekova je utvrđen Odlukom o utvrđivanju popisa posebno skupih lijekova utvrđenih Odlukom o utvrđivanju Osnovne liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (Narodne novine 120/15, 11/16, 16/16, 53/16, 90/16, 12/17, 66/17 i 99/17). Obračun i plaćanje troškova zdravstvenim ustanovama za navedene lijekove je utvrđen Odlukom o utvrđivanju Osnovne liste lijekova HZZO (Narodne novine 11/16).

U okviru rashoda za usluge, vrijednosno značajniji rashodi se odnose na komunalne usluge u iznosu 17.285.031,00 kn (od čega se na opskrbu vodom odnosi 12.209.339,00 kn, a na odvoz i deponiranje komunalnog otpada 3.779.445,00 kn), usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 8.184.224,00 kn, zdravstvene usluge u iznosu 2.127.443,00 kn, usluge čuvanja imovine i osoba u iznosu 1.535.648,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 1.422.199,00 kn te intelektualne usluge u iznosu 1.393.180,00 kn (od čega su usluge odvjetnika 746.463,00 kn, ugovori o djelu 467.356,00 kn i drugo 179.361,00 kn).

Vrijednosno značajniji drugi materijalni rashodi se odnose na naknade za prijevoz, rad na terenu i odvojeni život u iznosu 7.273.273,00 kn, premije osiguranja (imovine i prijevoznih sredstava) u iznosu 774.681,00 kn, naknade vanjskim specijalizantima za obavljena dežurstva na temelju članka 56. Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (Narodne novine 143/13 i 96/15, dalje u tekstu: Kolektivni ugovor) u iznosu 673.990,00 kn, stručno usavršavanje zaposlenika u iznosu 553.893,00 kn te na službena putovanja u iznosu 540.940,00 kn.

Vrijednosno značajniji financijski rashodi se odnose na zatezne kamate u iznosu 394.839,00 kn te bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu 114.800,00 kn.

Ostali rashodi ostvareni u iznosu 392.630,00 kn se odnose na naknade šteta pravnim i fizičkim osobama (zbog neispunjavanja kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom, naknade troškova žalbenog postupka javne nabave, naknade s osnova povrede prava osobnosti za tjelesno i duševno zdravlje i drugo).

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 6.845.021,00 kn se odnose na rashode za nabavu medicinske i laboratorijske opreme u iznosu 4.392.943,00 kn, ulaganja u računalne programe u iznosu 608.145,00 kn, rashode za nabavu uredske opreme i namještaja u iznosu 541.513,00 kn, dodatna ulaganja na građevinskim objektima u iznosu 540.850,00 kn, dodatna ulaganja na postrojenjima i opremi u iznosu 484.939,00 kn, prijevozna sredstva u cestovnom prometu u iznosu 164.788,00 kn te na druge rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 111.843,00 kn (razni instrumenti i uređaji, komunikacijska oprema i knjige).

U odnosu na prethodnu godinu, rashodi za nabavu nefinancijske imovine manji su za 25.146.486,00 kn ili 78,6 % (zbog manje nabave medicinske opreme te dodatnih ulaganja na građevinskim objektima u odnosu na prethodno razdoblje).

Navedena oprema je nabavljena uz suglasnost Ministarstva, a izvor financiranja su sredstva koja je osiguralo Ministarstvo ili vlastita sredstva. Nabavljena oprema je stavljena u uporabu.

Manjak prihoda iskazan je u iznosu 32.021.396,00 kn. Preneseni manjak prihoda i primitaka iz prethodnog razdoblja iznosi 191.417.867,00 kn (od čega je manjak u 2015. ostvaren u iznosu 62.631.477,00 kn) te manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 223.439.263,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2016., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 657.346.226,00 kn.

U tablici broj 4 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2016.

Tablica broj 4

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2016.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	633.830.568,00	617.202.323,00	97,4
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	157.751.240,00	157.751.240,00	100,0
1.2.	Građevinski objekti	408.996.437,00	400.922.654,00	98,0
1.3.	Postrojenja i oprema	55.953.156,00	41.678.868,00	74,5
1.4.	Prijevozna sredstva	9.158,00	144.912,00	1 582,4
1.5.	Druga nefinancijska imovina	11.120.577,00	16.704.649,00	150,2
2.	Financijska imovina	79.743.675,00	40.143.903,00	50,3
2.1.	Novčana sredstva	69.591,00	101.660,00	146,1
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, te za više plaćene poreze i ostalo	708.586,00	399.649,00	56,4
2.3.	Potraživanja za prihode poslovanja	78.965.298,00	39.642.594,00	50,2
2.4.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	200,00	0,00	-
	Ukupno imovina	713.574.243,00	657.346.226,00	92,1
3.	Obveze	199.512.343,00	237.053.378,00	118,8
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	178.987.031,00	233.102.520,00	130,2
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	14.404.002,00	3.584.325,00	24,9
3.3.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja	6.121.310,00	366.533,00	6,0
4.	Vlastiti izvori	514.061.900,00	420.292.848,00	81,8
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	713.574.243,00	657.346.226,00	92,1
	Izvanbilančni zapisi	7.850.547,00	15.977.305,00	203,5

Vrijednost ukupne imovine te obveza i vlastitih izvora koncem 2016. je manja za 56.228.017,00 kn ili 7,9 % u odnosu na početak 2016. Na smanjenje imovine utjecalo je smanjenje vrijednosti financijske imovine u iznosu 39.599.772,00 kn i nefinancijske imovine u iznosu 16.628.245,00 kn.

Vrijednosno značajnije povećanje u okviru druge nefinancijske imovine i prijevoznih sredstava se odnosi na povećanje vrijednosti zaliha za obavljanje djelatnosti (zalihe

lijekova, medicinskog potrošnog materijala na odjelima i ostale zalihe-uredski materijal, sredstva za čišćenje i drugo) u iznosu 5.591.571,00 kn, ulaganja u računalne programe u iznosu 237.836,00 kn te na nabavu vozila u iznosu 164.789,00 kn. Smanjenje vrijednosti nefinancijske imovine odnosi se na ispravak vrijednosti.

U tijeku 2016. nije bilo značajnijih ulaganja u građevinske objekte. Značajnije povećanje i smanjenje vrijednosti nefinancijske imovine u 2016. se odnosi na medicinsku opremu. Povećanje vrijednosti medicinske opreme se najvećim dijelom, u iznosu 21.876.940,00 kn, odnosi na evidentiranje medicinske opreme u poslovnim knjigama Kliničke bolnice na temelju odluka Ministarstva iz 2015. i 2016. o prijenosu medicinske opreme u poslovne knjige Kliničke bolnice. Navedenu opremu nabavilo je Ministarstvo u ranijem razdoblju, međutim nije pravodobno dostavilo dokumentaciju potrebnu za evidentiranje u poslovnim knjigama Kliničke bolnice (ulazni računi, odluke o evidentiranju vrijednosti medicinske opreme u poslovnim knjigama Kliničke bolnice) te je navedena oprema bila evidentirana u izvanbilančnim evidencijama.

Tijekom 2015. i 2016. Ministarstvo je dostavilo potrebnu dokumentaciju te je Klinička bolnica brisala vrijednost medicinske opreme iz izvanbilančne evidencije i evidentirala je na računu imovine u uporabi. Nadalje, povećanje vrijednosti medicinske opreme u iznosu 4.391.331,00 kn se odnosi na medicinsku opremu nabavljenu u 2016. na temelju prethodno provedenih postupaka javne nabave. Izvori financiranja navedene opreme su najvećim dijelom sredstva Ministarstva i vlastita sredstva.

Druga nefinancijska imovina u vrijednosti 16.704.649,00 kn se odnosi na zalihe medicinskog potrošnog materijala u iznosu 6.597.863,00 kn, lijekova u iznosu 4.629.149,00 kn, sitnog inventara u iznosu 2.531.716,00 kn, drugog medicinskog potrošnog materijala u iznosu 1.548.728,00 kn te na drugu imovinu (knjige i umjetnička djela, ulaganja u računalne programe i drugo) u iznosu 1.397.193,00 kn.

Stanje zaliha lijekova i medicinskog potrošnog materijala početkom 2016. iznosi 5.471.288,00 kn, a koncem 2016. iznosi 11.227.012,00 kn, što je za 5.755.724,00 kn ili 105,2 % više u odnosu na prethodnu godinu. Razlog je povećanje zaliha lijekova i medicinskog potrošnog materijala na odjelima za 6.172.256,00 kn ili 82,3 % i smanjene zaliha u Centralnoj bolničkoj ljekarni i skladištima (stomatološkog materijala te krvi i krvnih pripravaka) za 416.532,00 kn ili 20,0 %. Prosječno stanje zaliha medicinskog potrošnog materijala i lijekova tijekom 2016. iznosi 8.349.150,00 kn, a prosječna mjesečna potrošnja zaliha 14.562.336,00 kn. Iz navedenog proizlazi, da prosječna mjesečna vrijednost zaliha iznosi 57,3 % prosječne mjesečne potrošnje zaliha, odnosno da prosječne mjesečne zalihe nisu dostatne da pokriju prosječnu mjesečnu potrošnju zaliha.

U okviru financijske imovine vrijednosno su najznačajnija potraživanja u iznosu 40.042.243,00 kn. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 39.642.594,00 kn, potraživanja od HZZO-a za bolovanja duža od 42 dana u iznosu 203.020,00 kn i druga potraživanja u iznosu 196.629,00 kn. Stanje potraživanja početkom 2016. je iznosilo 79.674.084,00 kn, a koncem 2016. je iznosilo 40.042.243,00 kn, što je za 39.631.841,00 kn ili 49,7 % manje u odnosu na stanje iskazano početkom 2016.

Razlog smanjenju odnosi se na otpis potraživanja od HZZO-a u iznosu 22.192.009,00 kn (na temelju Odluke Upravnog vijeća iz srpnja 2016. otpisana su potraživanja iz 2010. i 2011.) te na priznavanje računa za više izvršene usluge od ugovorenog limita u 2016. u iznosu 7.616.028,00 kn.

Naime, prema zapisniku o usklađenju i konačnom obračunu limita i izvršenja rada od 1. siječnja do 31. prosinca 2016., Klinička bolnica je početkom 2016. imala obveze prema HZZO-u za više doznačena sredstva od izvršenih usluga u ranijem razdoblju u

iznosu 12.473.146,00 kn. Dio više doznačenih sredstava u ranijem razdoblju, odnosno dio obveza prema HZZO-u u iznosu 7.616.028,00 kn pokriven je priznavanjem više izvršenih usluga od ugovorenih u 2016. u iznosu 7.615.723,00 kn te obveze prema HZZO-u za više doznačena sredstva od izvršenih usluga koncem 2016. iznose 4.857.423,00 kn.

U okviru potraživanja za prihode poslovanja, iskazana su potraživanja od HZZO-a u iznosu 20.715.930,00 kn, od fizičkih osoba za participacije u iznosu 4.362.452,00 kn i druga potraživanja u iznosu 14.564.212,00 kn.

Vrijednosno značajnija potraživanja od HZZO-a se odnose na potraživanja za dodatna sredstva izvan ugovorenog limita u iznosu 6.900.015,00 kn (od čega se na potraživanja za posebno skupe lijekove odnosi 6.417.972,00 kn), na potraživanja od dopunskog zdravstvenog osiguranja u iznosu 5.554.012,00 kn te na potraživanja za usluge ugovorene u okviru limita u iznosu 2.864.906,00 kn i na potraživanja za račune ispostavljene u iznosu većem od ugovorenog limita, koje je HZZO vratio, u iznosu 487.023,00 kn.

Druga potraživanja u iznosu 14.564.212,00 kn čine 36,7 % potraživanja za prihode poslovanja. Vrijednosno značajnija se odnose na potraživanja za pružene zdravstvene usluge osobama koje nemaju zdravstveno osiguranje u iznosu 4.863.756,00 kn, potraživanja od drugih zdravstvenih ustanova u iznosu 3.201.087,00 kn, potraživanja od Sveučilišne kliničke bolnice Mostar i Zavoda za zdravstveno osiguranje pojedinih gradova odnosno kantona iz Bosne i Hercegovine (inozemni osiguranici) u ukupnom iznosu 2.827.012,00 kn te na potraživanja za klinička ispitivanja u iznosu 2.198.785,00 kn.

Od ukupno iskazanih potraživanja, dospjela potraživanja iznose 17.309.980,00 kn, od čega dospjela potraživanja preko 180 dana iznose 12.311.380,00 kn ili 71,1 % ukupno dospjelih potraživanja. Na dospjela potraživanja starija od dvije godine se odnosi 9.656.554,00 kn ili 55,3 % ukupno dospjelih potraživanja. Vrijednosno značajnija se odnose na potraživanja za participacije u iznosu 3.204.131,00 kn, potraživanja od pacijenata koji sami plaćaju troškove liječenja u iznosu 3.063.132,00 kn te na potraživanja za pružene zdravstvene usluge inozemnim osiguranicima u iznosu 2.712.523,00 kn.

Obveze su iskazane u iznosu 237.053.378,00 kn, a odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu 233.102.520,00 kn, obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 3.584.325,00 kn te na odgođeno plaćanje rashoda i prihoda budućih razdoblja u iznosu 366.533,00 kn. Ukupne obveze su povećane za 37.541.035,00 kn ili 18,8 % u odnosu na stanje početkom godine kada su iznosile 199.512.343,00 kn. Vrijednosno najznačajnije povećanje se odnosi na obveze za materijalne rashode koje su veće za 53.396.452,00 kn ili 34,2 %.

Obveze za rashode poslovanja u iznosu 233.102.520,00 kn se odnose na obveze za materijalne rashode u iznosu 209.538.924,00 kn, obveze za zaposlene u iznosu 22.712.943,00 kn, ostale tekuće obveze u iznosu 657.988,00 kn te obveze za ostale financijske rashode u iznosu 192.665,00 kn. Vrijednosno najznačajnije obveze za materijalne rashode se odnose na obveze za medicinski potrošni materijal, krv i krvne pripravke u iznosu 97.810.644,00 kn (od kojih su dospjele u iznosu 79.803.792,00 kn) i obveze za lijekove u iznosu 79.565.932,00 kn (od kojih su dospjele u iznosu 65.969.340,00 kn).

Od ukupnih obveza, dospjele su obveze u iznosu 167.930.199,00 kn, od kojih se na dospjele obveze do 60 dana odnosi 36.242.588,00 kn, na dospjele obveze od 60 do 180 dana se odnosi 64.483.848,00 kn, a na dospjele obveze od 181 dan do 360 dana se odnosi 67.203.763,00 kn.

Izvanbilančni zapisi iskazani u iznosu 15.977.305,00 kn se odnose na vrijednost tuđe imovine (medicinska oprema nabavljena u razdoblju od 2004. do 2016., dobivena na korištenje od Ministarstva, a koja je popisana u okviru posebnih popisnih lista koncem 2016.) u iznosu 9.555.549,00 kn te na vrijednost sudskih sporova u tijeku u iznosu 6.421.756,00 kn. Vrijednosno najznačajnija tuđa imovina se odnosi na vrijednost jednog MSCT uređaja u iznosu 5.690.970,00 kn nabavljenog u listopadu 2016., jedinice za UZV i endoskopiju u iznosu 1.849.996,00 kn nabavljene u listopadu 2004. i citometra FC 500 nabavljenog u studenome 2004. u vrijednosti 1.652.219,00 kn.

U odnosu na stanje početkom godine, izvanbilančni zapisi su veći za 8.126.758,00 kn ili 103,5 % (povećanje se najvećim dijelom odnosi na evidentiranje potencijalnih obveza po sudskim sporovima u tijeku u iznosu 6.421.756,00 kn).

II. REVIZIJA ZA 2016.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planiranim aktivnostima i namjenama
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji mogu imati značajan učinak na financijske izvještaje
- provjeriti mogućnost podmirivanja obveza
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Kliničke bolnice.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Kliničke bolnice. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. U fazi planiranja revizije primijenjeni su analitički postupci uz pomoć kojih je obavljena analiza značajnijih pokazatelja te su istražene promjene i odstupanja od planiranih veličina. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prošlog razdoblja i s podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima i tisku. Ispitana je dosljednost primjene zakona te drugih propisa i unutarnjih akata. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba (pomoćnici ravnatelja, voditelji službi i odjela te drugi zaposlenici) o pojedinim poslovnim događajima u vezi s planiranjem i računovodstvenim poslovanjem, popisom imovine i obveza, potraživanjima i obvezama, prihodima, rashodima te provođenjem javne nabave i izvršenja zaključenih ugovora.

Nalaz za 2016.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija, djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje i računovodstveno poslovanje, imovina, prihodi, rashodi, potraživanja i obveze, postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom za 2016. su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na provedbu naloga i preporuka iz prošlih revizija, djelokrug i unutarnje ustrojstvo, računovodstveno poslovanje, prihode, rashode, potraživanja, obveze te postupke javne nabave.

1. Provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija

- 1.1. Državni ured za reviziju je u financijskoj reviziji za 2011. utvrdio određene nepravilnosti i propuste te je Kliničkoj bolnici naloženo da ih otkloni odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti i propusti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Revizijom za 2016. je utvrđeno prema kojem nalogu je postupljeno i prema kojim nalogima i preporukama nije postupljeno:

Nalog prema kojem je postupljeno:

- revizijom za 2011. je utvrđeno da popis imovine i obveza nije cjelovit jer popisom nije bila obuhvaćena tuđa imovina evidentirana u izvanbilačnim evidencijama; Revizijom za 2016. je utvrđeno da je popisana tuđa imovina evidentirana u izvanbilančnim evidencijama u iznosu 9.555.549,00 kn; Također, revizijom za 2011. je utvrđeno da su podaci o popisu dugotrajne imovine u popisne liste uneseni pojedinačno, u naturalnim i novčanim izrazima, a podaci o popisu kratkotrajne imovine bez novčanih izraza; Revizijom za 2016. je utvrđeno da je navedena nepravilnost otklonjena.

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

- revizijom za 2011. je utvrđeno da su za potraživanja za sudjelovanje osiguranih osoba u dijelu troškova zdravstvene zaštite (participacija) i potraživanja od pacijenata koji sami plaćaju troškove liječenja slane opomene i opomene pred tužbu, a druge zakonske mjere radi naplate potraživanja nisu poduzimane; Revizijom za 2016. je utvrđeno da je navedena nepravilnost ponovljena odnosno za potraživanja iskazana koncem 2016. u iznosu 9.226.208,00 kn nisu poduzimane raspoložive mjere naplate
- tijekom 2011. ravnatelju i pomoćniku ravnatelja su isplaćivani nepripadajući dodaci na osnovnu plaću (uvećanje plaće s osnova posebnih uvjeta rada); Revizijom obavljenom za 2016. je utvrđeno da je navedena nepravilnost ponovljena
- revizijom za 2011. je utvrđeno da je bez propisanih postupaka javne nabave nabavljen dio roba i usluga u ukupnoj vrijednosti 70.345.395,00 kn; Revizijom za 2016. je utvrđeno da je opisana nepravilnost ponovljena;

Bez provođenja propisanih postupaka nabave su u 2016. nabavljeni lijekovi, uredski materijal, usluge osiguranja imovine te usluge redovnog održavanja radiološkog informacijskog sustava (RIS) i Infinitt Pacs (PACS) sustava ukupne vrijednosti 85.321.415,00 kn

- revizijom za 2011., nepravilnost utvrđena u vezi s ustrojavanjem računalnih evidencija putem kojih bi se pratilo i kontroliralo (količinski i vrijednosno) pojedinačno izvršenje ugovora o javnoj nabavi roba, radova i usluga, u 2016. nije otklonjena.

2. Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

2.1. U okviru djelokruga i unutarnjeg ustrojstva utvrđene su nepravilnosti u vezi s donošenjem programa rada i razvoja te uspostavljanjem sustava unutarnjih kontrola.

- Sustav unutarnjih kontrola

Utvrđene nepravilnosti u poslovanju Kliničke bolnice su, između ostaloga, posljedica poslovnih aktivnosti u ranijem razdoblju te nezadovoljavajućeg funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola. Internim aktima, uputama i odlukama nisu u cijelosti definirani poslovni procesi. Tako nije donesen program rada i razvoja, interni akt o načinu raspodjele vlastitih prihoda, o praćenju naplate potraživanja, popisu imovine i obveza te stavljanju dugotrajne imovine u uporabu. Nadalje, donesene procedure naplate prihoda ne primjenjuju se u potpunosti. Na temelju odluke ministra zdravlja o načinu uspostavljanja unutarnje revizije za zdravstvene ustanove u sanaciji i one kojima je osnivač Republika Hrvatska i suglasnosti ministra financija, u veljači 2014., na razini Kliničkog bolničkog centra Zagreb ustrojena je zajednička služba za unutarnju reviziju za sedam zdravstvenih ustanova (KBC Zagreb, KBC Sestre milosrdnice, KB Dubrava, KB Merkur, Klinika za infektivne bolesti dr. Fran Mihaljević, Klinika za dječje bolesti Klaićeva te Opća bolnica Zabok). Klinička bolnica do konca 2016. nije bila predmetom revidiranja.

Odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15), uređen je sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru Republike Hrvatske te odgovornosti, odnosi i nadležnosti u razvoju sustava unutarnjih kontrola i unutarnja revizija kao dio sustava unutarnjih kontrola. Na temelju odredbi Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, početkom svibnja 2016. je donesen Pravilnik o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16), kojim su propisani kriteriji za uspostavu unutarnje revizije u javnom sektoru, uvjeti za načine uspostave unutarnje revizije, obveze i odgovornosti u vezi s obavljanjem poslova unutarnje revizije i rezultatima obavljenih revizija te suradnja unutarnjih revizora.

Odredbom članka 10. navedenog Pravilnika koji je u primjeni od svibnja 2016., propisano je da su klinički bolnički centri i kliničke bolnice u vlasništvu Republike Hrvatske obvezne uspostaviti unutarnju reviziju ustrojavanjem jedinice za unutarnju reviziju ili osnivanjem zajedničke jedinice za unutarnju reviziju. Klinička bolnica nije poduzimala mjere u cilju uspostave sustava unutarnjih kontrola.

U travnju 2016. Vlada Republike Hrvatske je donijela Odluku o obustavi postupka sanacije Kliničke bolnice. Prema odredbama navedenog Pravilnika, Klinička bolnica je trebala donijeti prijedlog o načinu uspostave unutarnje revizije.

Naime, prijedlog o načinu uspostave unutarnje revizije podnosi odgovorna osoba, nadležnom ministru, koji procjenjuje opravdanost prijedloga.

Program rada i razvoja nije donesen. Odredbom članka 58. Zakona o zdravstvenoj zaštiti je propisano da Upravno vijeće, između ostaloga, donosi programa rada i razvoja. Ujedno je i odredbom članka 13. Statuta propisano isto.

S obzirom da je Klinička bolnica u 2016. ostvarila rashode u iznosu 538.071.362,00 kn, da zapošljava 1 996 zaposlenika te na obim poslova (broj postelja, broj slučajeva, odnosno broj obavljenih usluga), Državni ured za reviziju predlaže ustrojavanje jedinice za unutarnju reviziju u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru i Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru radi postizanja što učinkovitijeg poslovanja, sprječavanja i otklanjanja eventualnih pogrešaka te osiguravanja što boljeg i kvalitetnijeg računovodstveno-financijskog poslovanja.

Državni ured za reviziju nalaže donošenje Programa rada i razvoja u skladu s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

- 2.2. *U vezi s danim prijedlogom za ustrojavanje jedinice za unutarnju reviziju, Klinička bolnica obrazlaže da je 21. veljače 2018. zaprimila obavijest rukovoditeljice Zajedničke službe za unutarnju reviziju KBC Zagreb, u kojoj je navedeno da je KBC Zagreb 3. ožujka 2017. i 9. svibnja 2017. obavijestio Ministarstvo zdravstva o nemogućnosti provođenja unutarnjih revizija u ustanovama potpisnicama Sporazuma o obavljanju unutarnje revizije u Zajedničkoj službi za unutarnju reviziju KBC Zagreb, s obzirom na to da trenutni broj unutarnjih revizora nije dostatan ni za osiguranje kvalitetne i potpune revizije KBC-a Zagreb. Također je navedeno da je, imajući u vidu postojanje obveza preuzetih Sporazumom, KBC Zagreb dopisom od 20. studenoga 2015. zatražio od Ministarstva zdravstva smjernice o daljnjem postupanju i funkcioniranju Zajedničke službe za unutarnju reviziju, međutim odgovor još nije dobiven.*

Na nalog u vezi s donošenjem Programa rada i razvoja, Klinička bolnica se nije očitovala.

3. Računovodstveno poslovanje

- 3.1. Klinička bolnica je u obvezi voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Ustrojene su propisane poslovne knjige. Nepravilnosti su utvrđene u vezi s evidentiranjem pojedinih poslovnih događaja i izvanbilančnih zapisa u poslovnim knjigama te kod popisa imovine i obveza i dostavljanja podataka o nekretninama u Registar državne imovine.

- Poslovne knjige

Revizijom je utvrđeno da pojedini prihodi i rashodi nisu evidentirani na propisanim računima Računskog plana. Prihodi od zakupa poslovnog prostora su evidentirani u okviru prihoda od pruženih usluga, a trebali su se evidentirati u okviru prihoda od imovine. Rashodi ostvareni u iznosu 385.756,00 kn evidentirani su na računu rashoda za dodatna ulaganja na građevinskim objektima, a trebali su biti evidentirani na računima rashoda za usluge tekućeg i investicijskog održavanja objekata te na rashodima za intelektualne usluge.

Nadalje, u okviru prihoda od zakupa poslovnog prostora iskazani su prihodi od refundacije režijskih i komunalnih troškova te troškova održavanja objekta u iznosu 1.344.602,00 kn, koji su se trebali evidentirati kao prihodi od refundacije režijskih troškova te troškova održavanja objekta, a ne prihodi od zakupa poslovnog prostora. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 21. i 49. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16 i 3/18). Odredbom članka 21. navedenog Pravilnika je propisano da su Računskim planom proračuna utvrđene brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima su proračun i proračunski korisnici obvezni knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i izvore vlasništva te prihode/primitke i rashode/izdatke. Odredbom članka 49. Pravilnika je, između ostaloga, određeno da tekuće i investicijsko održavanje podrazumijeva kontinuirane aktivnosti kojima se imovina održava ili vraća u funkcionalno stanje, kao što su: servisiranje uređaja i opreme, uređenje unutarnjih i vanjskih zidova, popravci i zamjena dotrajalih dijelova, periodični remont postrojenja i opreme i slično.

Klinička bolnica nije umanjila prihode za više doznačena sredstva od izvršenih usluga, odnosno ispostavljenih računa u iznosu većem od limita, u ranijem razdoblju, u iznosu 4.857.423,00 kn i nisu iskazane obveze prema HZZO-u za više doznačena sredstva u navedenom iznosu. Zbog navedenog, u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima manje je iskazan manjak prihoda iz prethodnog razdoblja odnosno manjak prihoda koji se prenosi u naredno razdoblje za 4.857.423,00 kn i obveze u navedenom iznosu. Odredbama članka 3. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 3/15, 93/15, 135/15, 2/17 i 28/17), propisano je da osnovna svrha financijskih izvještaja jest dati informacije o financijskom položaju i uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva (poslovanja) proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Tijekom godine, Klinička bolnica evidentira rashode za lijekove i medicinski potrošni materijal u vrijeme izdavanja iz Centralne bolničke ljekarne i skladišta na odjele, a ne u trenutku stvarnog utroška. Zalihe lijekova i medicinskog potrošnog materijala na odjelima se evidentiraju koncem godine prema stanju utvrđenom popisom te se za vrijednost navedenih zaliha umanjuju rashodi.

Potraživanja od HZZO-a za usluge izvršene u iznosu većem od ugovorenog za 487.023,00 kn, za koje je HZZO račune vratio, nisu iskazana na zasebnom računu nego su iskazana u okviru potraživanja koja su usklađena s HZZO-om.

Potraživanja u iznosu 276.809,00 kn od pet zdravstvenih djelatnika s osnove specijalističkog usavršavanja nisu evidentirana u poslovnim knjigama koncem 2016. Prema odredbama članaka 4. i 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunski korisnici su obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora te su u obvezi voditi analitičko knjigovodstvo potraživanja i obveza (po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospelosti, zateznim kamatama i drugo).

U Bilanci sa stanjem na dan 31. prosinca 2016. i Bilješkama uz financijske izvještaje iskazana je vrijednost izvanbilančnih zapisa u iznosu 15.977.305,00 kn.

Odnosi se na vrijednost tuđe imovine (medicinske opreme nabavljene u razdoblju od 2004. do 2016. i dobivene na korištenje od Ministarstva, koja je popisana u okviru posebnih popisnih lista koncem 2016.) u vrijednosti 9.555.549,00 kn te na potencijalne obveze po sudskim sporovima u tijeku u iznosu 6.421.756,00 kn.

Klinička bolnica u okviru izvanbilančnih zapisa nije evidentirala instrumente osiguranja plaćanja (primljene zadužnice i jamstva za uredno ispunjenje ugovornih obveza i otklanjanje nedostataka u jamstvenom roku). Navedeno nije u skladu s odredbom članka 85. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kojom je određeno da skupina računa 99-Izvanbilančni zapisi sadrži stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije i to: tuđa imovina dobivena na korištenje, dana jamstva, dana kreditna pisma, instrumenti osiguranja plaćanja i ostali izvanbilančni zapisi.

Naprijed utvrđeni propusti u evidentiranju poslovnih događaja dijelom su i posljedica nedovoljne koordinacije ustrojstvenih jedinica s jedinicom za financije i računovodstvo te nepravodobne dostave dokumentacije potrebne za pravodobno evidentiranje u poslovnim knjigama.

Državni ured za reviziju nalaže evidentiranje prihoda i rashoda na propisanim računima Računskog plana. Nalaže se evidentiranje potraživanja za prihode s osnove specijalističkog usavršavanja te evidentiranje izvanbilančnih zapisa u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju predlaže voditi materijalno knjigovodstvo za lijekove i medicinski potrošni materijal prema odjelima, kako bi se rashodi evidentirali u trenutku stvarnog utroška. Radi lakšeg praćenja strukture potraživanja, predlaže se na posebnom analitičkom računu evidentirati potraživanja koja prema Zapisniku o usklađenju i konačnom obračunu limita i izvršenja rada, HZZO ne priznaje.

- Popis imovine i obveza

Ravnatelj je koncem listopada 2016. donio Odluku o popisu imovine, obveza i potraživanja sa stanjem na dan 31. prosinca 2016. Odlukom je određen popis materijalne i nematerijalne imovine, obveza i tuđe imovine dobivene na korištenje te obveza Središnjeg povjerenstva da upravlja organizacijom popisa.

Središnje povjerenstvo je 7. veljače 2017. (nakon rokova utvrđenih Odlukom ravnatelja o popisu i roka za predaju financijskih izvještaja za 2016.), sastavilo Izvješće o rezultatima popisa imovine, potraživanja i obveza na dan 31. prosinca 2016. (dalje u tekstu: Izvješće) i dostavilo ga ravnatelju, koji je 16. veljače 2017. dao suglasnost na Izvješće. U Izvješću su dani podaci o stanju nefinancijske i financijske imovine, obveza i izvanbilančne evidencije na dan 31. prosinca 2016. S obzirom na složenost popisa imovine i obveza, Središnje povjerenstvo je predložilo donošenje Pravilnika o popisu imovine i obveza kojim treba propisati način, rokove i obveze obavljanja popisa te postupak usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem. Popisom je utvrđen manjak u Centralnoj bolničkoj ljekarni u iznosu 139,00 kn, višak u skladištu prehrane u iznosu 33,00 kn, manjak dugotrajne nefinancijske imovine u iznosu 437,00 kn te manjak sitnog inventara u iznosu 86.986,00 kn.

U Izvješću nisu obuhvaćene zalihe lijekova i medicinskog potrošnog materijala, osim zaliha u Centralnoj bolničkoj ljekarni, a evidentiranje u poslovnim knjigama je obavljano na temelju izvještaja pojedinih povjerenstava.

Popis zaliha lijekova i medicinskog potrošnog materijala u Centralnoj bolničkoj ljekarni je obavljen sa stanjem na dan 20. prosinca 2016. te je utvrđeno stanje zaliha u iznosu 94.269,00 kn i manjak lijekova u iznosu 139,00 kn. Usklađeno je knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom na navedeni dan. U Izvješću nisu obuhvaćene promjene stanja zaliha od 21. do 31. prosinca 2016., što je trebalo učiniti. Odredbom članka 14. stavka 2. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu je propisano da se popis imovine i obveza mora obaviti na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum Bilance. Na odjelima su popisane zalihe lijekova i potrošnog materijala u iznosu 9.557.528,00 kn, a s obzirom da se utrošak zaliha evidentira u trenutku izdavanja iz Centralne bolničke ljekarne, a ne u trenutku stvarnog utroška, za navedeni iznos su umanjeni rashodi za lijekove i medicinski potrošni materijal te povećana vrijednost zaliha. Osim zaliha u Centralnoj bolničkoj ljekarni i odjelima, zalihe krvi i krvnih pripravaka te stomatološkog materijala nalaze se u posebnim skladištima. Popisom je utvrđeno stanje zaliha na navedenim skladištima u ukupnom iznosu 678.880,00 kn, koje je jednako knjigovodstvenom stanju. Popis zaliha lijekova i medicinskog potrošnog materijala u Centralnoj bolničkoj ljekarni i skladištima su obavila popisna povjerenstva, a popis zaliha na odjelima je obavila odgovorna osoba koja rukovodi zalihama (glavne sestre odjela ili voditelji), a ne imenovani članovi popisnog povjerenstva.

Prema odredbama Upute Ministarstva financija o obavljanju popisa imovine i obveza iz prosinca 2015. čelnik/zakonski predstavnik obveznika osniva povjerenstvo za popis imovine i obveza te određuje datum popisa, rokove obavljanja popisa i dostavljanja izvještaja o provedenom popisu s priloženim popisnim listama. Povjerenstva za popis osnivaju se prema veličini, kao i specifičnostima obveznika. Povjerenstvo za popis, ako je to moguće, ima predsjednika i najmanje dva člana. Predsjednik i članovi povjerenstva ne mogu biti zaposlenici koji rukovode materijalnim i novčanim vrijednostima, koje su predmet popisa te zaposlenici koji obavljaju kontrolu i nadzor. Time se osigurava nepristranost popisa.

Podaci o nekretninama nisu dostavljeni Ministarstvu državne imovine, odnosno u Registar državne imovine, što nije u skladu s odredbom članka 61. Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 94/13, 18/16 i 89/17). Navedenom odredbom Zakona je utvrđeno da sva državna tijela, trgovačka društva i pravne osobe s javnim ovlastima, a koja na bilo koji način upravljaju i raspoložu imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske te ustanove kojima je jedan od osnivača Republika Hrvatska ili Vlada Republike Hrvatske imaju obvezu dostaviti u Središnji registar sve podatke vezane uz promjene u vlasništvu i drugim stvarnim pravima, kao i vlasničkim pravima na dionicama i poslovnim udjelima, bez odgode, a najkasnije u roku od 15 dana od izvršene promjene.

Državni ured za reviziju nalaže obavljanje popisa imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza.

Nadalje nalaže, Ministarstvu državne imovine dostaviti podatke za potrebe vođenja Središnjeg registra državne imovine, u skladu s odredbama Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinu u vlasništvu Republike Hrvatske. S obzirom da je i u prethodnim revizijama utvrđena nepravilnost u vezi s popisom imovine i obveza, kao i zbog složenosti popisa, broja povjerenstava (imenovana su 63 povjerenstva i Središnje povjerenstvo), Državni ured za reviziju predlaže više pozornosti posvetiti pripremnim radnjama u vezi s popisom imovine i obveza. Također, predlaže se donijeti pisane procedure o popisu imovine i obveza koje bi trebale detaljnije propisati aktivnosti, metode, postupke i rokove obavljanja popisa te nadležnosti i odgovornosti članova povjerenstava i drugih zaposlenika koji sudjeluju u popisu kako bi se obavio cjelovit popis imovine i obveza te uskladilo stanje iskazano u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom.

3.2. *Klinička bolnica u vezi s evidentiranjem prihoda i rashoda na propisanim računima Računskog plana u očitovanju navodi da će tijekom 2018. prihode od zakupa poslovnog prostora evidentirati u okviru prihoda od imovine te da će ubuduće provoditi veće kontrole. U vezi s više doznačenim sredstva od izvršenih usluga u iznosu 4.857.423,00 kn, a nisu umanjeni prihodi, Klinička bolnica navodi da Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisuje novčano načelo priznavanja prihoda te su navedeni računi zatvoreni (razred 1 i 9) u 2017., prema usklađenju s HZZO-om i niveliranjem koje propisuje Ugovor o provođenju bolničke i specijalističko konzilijarne zdravstvene zaštite za navedeno razdoblje, dok je prihod (razred 6) priznat u ranijim godinama prema stvarnoj uplati HZZO-a.*

U vezi s dostavljanjem podataka o nekretninama Ministarstvu državne imovine za potrebe vođenja Središnjeg registra državne imovine navodi da podaci o nekretninama, koje su dužni dostaviti Ministarstvu državne imovine, odnosno u registar imovine su u fazi prijave u skladu s odredbom članka 61. Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu RH.

Klinička bolnica se nije očitovala na nalaze u vezi s evidentiranjem potraživanja za prihode s osnove specijalističkog usavršavanja i izvanbilančnih zapisa. Također, nije se očitovala u vezi s prijedlogom vođenja materijalnog knjigovodstva za lijekove i medicinski potrošni materijala prema odjelima, te evidentiranjem potraživanja koja prema zapisniku o usklađenju i konačnom obračunu limita i izvršenja rada HZZO ne priznaje. Nadalje, Klinička bolnica se nije očitovala na nalog i preporuke u vezi s popisom imovine i obveza.

3.3. Prema Zapisniku o usklađenju i konačnom obračunu limita i izvršenja rada za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2016., Kliničkoj bolnici su više doznačena sredstva od izvršenih usluga u iznosu 4.857.423,00 kn. U navedenom iznosu trebalo je evidentirati obveze prema HZZO-u i umanjiti prihode, jer prihodi nisu raspoloživi. Pravila evidentiranja poslovnih događaja propisana su Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

4. Prihodi

4.1. Ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 506.049.966,00 kn. Vrijednosno najznačajniji se odnose na prihode od HZZO-a u iznosu 418.411.927,00 kn (prihodi od ugovorenog limita, izvan limita i za dodatne programe i aktivnosti), od dopunskog zdravstvenog osiguranja u iznosu 48.708.487,00 kn te na prihode od pruženih usluga (vlastiti prihodi) u iznosu 22.942.743,00 kn.

Prihodi od pruženih usluga (vlastiti prihodi) ostvareni su u iznosu 22.942.743,00 kn. Vrijednosno značajniji se odnose na prihode od kliničkog ispitivanja lijekova u iznosu 5.265.115,00 kn te pruženih zdravstvenih usluga korisnicima privatnih osiguravatelja dopunskog osiguranja u iznosu 3.652.204,00 kn, osobama koje nemaju obvezno zdravstveno osiguranje u iznosu 3.600.646,00 kn i pruženih zdravstvenih usluga za pacijente drugih bolnica u iznosu 3.362.277,00 kn. Klinička bolnica nije donijela unutarnji akt kojim se uređuje ostvarenje i korištenje vlastitih prihoda.

U okviru prihoda od pruženih usluga iskazani su prihodi od kliničkih ispitivanja lijekova u iznosu 5.016.496,00 kn. Navedeni prihodi su ostvareni na temelju ugovora zaključenih s 33 društva iz djelatnosti farmacije. Ugovori su zaključeni između naručitelja ispitivanja i Kliničke bolnice. Postupci i uvjeti provođenja kliničkog, neprofitnog i neintervencijskog ispitivanja lijeka, uređeni su Pravilnikom o kliničkim ispitivanjima lijekova i dobroj kliničkoj praksi (Narodne novine 25/15 i 124/15) koji je donesen na temelju Zakona o lijekovima (Narodne novine 76/13 i 90/14). Odredbom članka 19. stavka 2. Pravilnika o kliničkim ispitivanjima lijekova i dobroj kliničkoj praksi je propisano da ako pravna osoba ima ustrojenu ustrojstvenu jedinicu za klinička ispitivanja, ugovoreni iznos naknade se raspoređuje u omjeru 40,0 % pravnoj osobi i 60,0 % ispitivačkom timu. U skladu s dopisom Ministarstva od 18. siječnja 2016., Sanacijsko vijeće je donijelo koncem siječnja 2016. Odluku o dopuni Pravilnika o organizaciji i ustroju radnih mjesta Kliničke bolnice te je ustrojilo Jedinicu za klinička ispitivanja. Klinička bolnica je ugovorenu naknadu za klinička ispitivanja, tijekom 2016., raspoređivala u omjeru 20,0 % Kliničkoj bolnici, a 80,0 % ispitivačkom timu iako je tijekom 2016. imala ustrojenu Jedinicu za klinička ispitivanja. Od ukupno ostvarenih prihoda za klinička ispitivanja u iznosu 5.016.496,00 kn, Kliničkoj bolnici je raspoređeno 1.003.299,00 kn (20,0 %), a glavnom ispitivaču i ispitivačkom timu 4.013.197,00 kn (80,0 %).

Državni ured za reviziju nalaže sredstava od kliničkih ispitivanja rasporediti u skladu s Pravilnikom o kliničkim ispitivanjima lijekova i dobroj kliničkoj praksi. Državni ured za reviziju predlaže donijeti unutarnji akt koji uređuje ostvarenje i korištenje vlastitih prihoda.

- 4.2. *Klinička bolnica navodi da je, u skladu s Pravilnikom o kliničkim ispitivanjima lijekova i dobroj kliničkoj praksi, Pravilnikom o organizaciji rada i ustroju radnih mjesta, u Službi za kvalitetu sistematizirala Jedinicu za klinička ispitivanja. Navedenim su ostvareni preduvjeti, u skladu s odredbom članaka 4a. i 7. stavka 2. navedenog Pravilnika za raspodjelu sredstava, na način da 40,0 % ostvaruje pravna osoba, a 60,0 % ispitivački tim. Nadalje navodi, da je za 16. sjednicu Upravnog vijeća predviđenu za 26. ožujka 2018., na dnevni red stavljen prijedlog Odluke kojom bi se prihodi ostvareni od kliničkih ispitivanja raspoređivali prema odredbama navedenog Pravilnika, tako da Klinička bolnica ostvaruje 40,0 %, a ispitivački tim 60,0 %.*

5. Rashodi

- 5.1. Ukupni rashodi ostvareni su u iznosu 538.071.362,00 kn i manji su za 6.657.821,00 kn ili 1,2 % od ostvarenih u 2015. Vrijednosno najznačajniji su rashodi za zaposlene u iznosu 273.162.223,00 kn i materijalni rashodi u iznosu 257.161.680,00 kn. Nepravilnosti su utvrđene u okviru rashoda za zaposlene.

- Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene su ostvareni u iznosu 273.162.223,00 kn, što je 50,8 % ukupnih rashoda. Odnose se na bruto plaće u iznosu 228.291.637,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 37.141.192,00 kn te ostale rashode za zaposlene u iznosu 7.729.394,00 kn. Klinička bolnica je koncem 2016. imala 1 996 zaposlenika, od čega 1 501 zdravstvenih i 495 nezdravstvenih djelatnika.

Kod obračuna plaća za pojedina radna mjesta utvrđene su nepravilnosti u vezi s koeficijentima složenosti poslova, uvećanjem plaće s osnova posebnih uvjeta rada, položajnim dodacima te obračunom naknade za pripravnost.

Za pojedina radna mjesta kod obračuna plaće primijenjeni su viši koeficijenti od propisanih Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentu složenosti poslova u javnim službama (Narodne novine 25/13, 72/13, 151/13, 9/14, 40/14, 51/14, 77/14, 83/14, 87/14, 120/14, 147/14, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15, 122/15, 10/17, 39/17, 40/17, 74/17 i 122/17).

Također, na pojedina radna mjesta raspoređeni su zaposlenici koji nemaju odgovarajuću stručnu spremu, što nije u skladu s odredbama Zakona o plaćama u javnim službama (Narodne novine 27/01 i 39/09) i Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta Kliničke bolnice.

Klinička bolnica je tijekom 2016., ravnatelju te zamjeniku i pomoćniku ravnatelja za kvalitetu zdravstvene zaštite i nadzor, isplaćivala dodatke s osnove posebnih uvjeta rada na osnovnu plaću u visini 25,0 %, odnosno 16,0 %. Nadalje, navedenim zaposlenicima je obračunavan i isplaćivan dodatak zbog iznimne odgovornosti za život i zdravlje ljudi u visini 12,0 % prema odredbi članka 59. Kolektivnog ugovora. Prema odredbama Kolektivnog ugovora i Zaključcima Zajedničkog povjerenstva za tumačenje Kolektivnog ugovora, ravnateljima, zamjenicima i pomoćnicima ravnatelja državnih i županijskih zdravstvenih ustanova, koji ostvaruju pravo na dodatak zbog iznimne odgovornosti za život i zdravlje ljudi u visini 12,0 %, pripada dodatak za posebne uvjete rada u visini 7,0 % na osnovnu plaću.

Obračunavan je položajni dodatak pojedinim zaposlenicima kojima je koeficijentom složenosti poslova utvrđen položajni dodatak kao sastavni dio koeficijenta. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 58. stavka 2. Kolektivnog ugovora kojim je utvrđeno da se položajni dodatak ne primjenjuje na radnike kojima je koeficijentom složenosti poslova utvrđen položajni dodatak kao sastavni dio koeficijenta.

Klinička bolnica je tijekom 2016., uz obračun plaće, obračunavala i isplaćivala prekovremene sate rada. Rashodi za prekovremeni rad su ostvareni u iznosu 17.877.934,00 kn (351 498 sati), od čega se na zdravstveno osoblje odnosi 17.135.824,00 kn (331 695 sati), a na nezdravstveno osoblje 742.110,00 kn (19 803 sati). Prekovremeni rad za pojedino zdravstveno osoblje je trajao do 2 856 sati godišnje, dok je prekovremeni rad pojedinih zaposlenika na administrativno-tehničkim poslovima trajao do 2 736 sati godišnje.

Odredbom članka 65. stavka 4. Zakona o radu (Narodne novine 93/14) je propisano da prekovremeni rad pojedinog radnika ne smije trajati duže od 180 sati godišnje, osim ako je ugovoreno kolektivnim ugovorom, u kojem slučaju ne smije trajati duže od 250 sati godišnje. Granskim kolektivnim ugovorom nije određena mogućnost trajanja prekovremenog rada zaposlenika iznad 180 sati godišnje.

Državni ured za reviziju nalaže obračunavati koeficijente složenosti poslova, dodatke na plaću s osnova posebnih uvjeta rada te položajne dodatke prema Uredbi o nazivima radnih mjesta i koeficijentu složenosti poslova u javnim službama i Kolektivnom ugovoru za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja.

Nalaže se raspored zaposlenika na radna mjesta prema uvjetima utvrđenim odredbama Zakona o plaćama u javnim službama, Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentu složenosti poslova u javnim službama i Pravilnikom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta.

- 5.2. *Klinička bolnica u očitovanju navodi da se sanacijskom upravitelju prof. dr. sc. Marku Banić dr. med, koji je obnašao dužnost do 3. svibnja 2016., u razdoblju obnašanja dužnosti sanacijskog upravitelja, nisu isplaćivali dodaci s osnove posebnih uvjeta rada na osnovnu plaću u visini od 25,0 %, odnosno 16,0 %, niti se isplaćivao dodatak zbog iznimne odgovornosti za život i zdravlje ljudi u visini od 12,0 % prema odredbama Kolektivnog ugovora, a u skladu sa zaključcima Zajedničkog povjerenstva za tumačenje Kolektivnog ugovora. U razdoblju obnašanja vršitelja dužnosti ravnatelja i dužnosti ravnatelja, doc. dr. sc. Tonija Kolaka dr. med., od 4. svibnja 2016. do 7. ožujka 2017., isplaćivani su navedeni dodaci zamjeniku i pomoćniku ravnatelja za kvalitetu zdravstvene zaštite i nadzor. Stupanjem na dužnost doc. dr. sc. Srećka Marušića dr. med., kao v. d. ravnatelja od 7. ožujka 2017. ispravljeno je pogrešno obračunavan dodatak ravnatelju, zamjeniku ravnatelja i pomoćniku ravnatelja za kvalitetu zdravstvene zaštite i nadzor, a u skladu s Kolektivnim ugovorom za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja. U vezi s prekovremenim radom Klinički bolnički centar ističe da su presudom Prekršajnog suda u Zagrebu, od 27. studenog 2017., Klinička bolnica kao prvookrivljena i prof. dr. sc. Marko Banić dr. med. kao drugookrivljena odgovorna osoba oslobođeni optužbe za prekovremeni rad zaposlenika duži od 180 sati godišnje, jer prema ocjeni suda, radi o krajnjoj nuždi te su okrivljenici postupali na način da od pacijenata, kojima su po Zakonu o zdravstvenoj zaštiti dužni pružati zdravstvenu zaštitu od 0 do 24 sata, otklone istodobnu ili izravno predstojeću ne skrivljenu opasnost koja se na drugi način nije mogla otkloniti, a da je pri tom učinjeno zlo manje od onoga koje je prijeto. U obrazloženju presude navodi se da se radi o prijekoj potrebi te se sud poziva na odredbu članka 162. stavka 9. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i članka 200. stavka 1. točka 8. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, kao i na obvezu poštivanja odluke Ministarstva zdravstva od 29. siječnja 2016. kojom je naložena zabrana zapošljavanja zdravstvenih radnika te evidentiranim manjkom liječnika. Nadalje navodi da je odredbom članka 162. stavka 2. Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisano da zdravstveni radnici ne smiju napustiti radno mjesto dok nemaju zamjenu, iako je njihovo radno vrijeme proteklo, ako bi time bila dovedena u pitanje sigurnost pružanja zdravstvene zaštite. Također, odredbom članka 200. stavka 1. točke 8. Zakona o zdravstvenoj zaštiti je propisano da će se novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kn do 50.000,00 kn kazniti za prekršaj zdravstvena ustanova ako ne osigura kontinuitet zdravstvene zaštite, odnosno ako dopusti da zdravstveni radnici napuste radna mjesta dok nemaju zamjenu, ako se time dovodi u pitanje sigurnost pružanja zdravstvene zaštite.*

6. Potraživanja

- 6.1. Ukupna potraživanja koncem 2016. su iskazana u iznosu 40.042.243,00 kn. Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja od HZZO-a u iznosu 20.715.930,00 kn, dok druga potraživanja iznose 19.326.313,00 kn.

Vrijednosno značajnija druga potraživanja u iznosu 15.254.307,00 kn se odnose na potraživanja za pružene zdravstvene usluge osobama koje nemaju zdravstveno osiguranje u iznosu 4.863.756,00 kn, potraživanja od fizičkih osoba za participacije za bolničke i ambulantne usluge u iznosu 4.362.452,00 kn, potraživanja od drugih zdravstvenih ustanova u iznosu 3.201.087,00 kn te na potraživanja od Sveučilišne kliničke bolnice Mostar, Zavoda za zdravstveno osiguranje pojedinih gradova odnosno kantona iz Bosne i Hercegovine (inozemni osiguranici) u ukupnom iznosu 2.827.012,00 kn. Navedena potraživanja se odnose na potraživanja od 2002. do 2016.

U poslovnim knjigama nisu evidentirana potraživanja u iznosu 276.809,00 kn od zaposlenika s kojima su raskinuti ugovori o radu te su bili obvezni vratiti troškove specijalizacije. Za navedena potraživanja nisu poduzimane mjere naplate.

Klinička bolnica je za nepravodobnu naplatu prihoda dužnicima slala izvode otvorenih stavaka i opomene, dok druge mjere naplate nisu poduzimane. Navedeno nije u skladu s Procedurom naplate prihoda, kojom je utvrđeno da se provjera dospelosti potraživanja obavlja mjesečno nakon čega se šalju opomene. Nakon dvije opomene, treća opomena je opomena pred tužbu, a ako naplata nije uspjela ista se dostavlja u pravnu službu na odobravanje prisilne naplate (vanjska usluga odnosno ovršni postupak putem odvjetnika).

Za nenaplaćene i nepravodobno plaćene račune nisu obračunavane zatezne kamate. Odredbom članka 29. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15) je, između ostalog, propisano da dužnik koji zakasni s ispunjenjem novčane obveze, osim glavnice duguje i zatezne kamate. Odredbom članka 47. Zakona o proračunu je propisano da su proračunski korisnici odgovorni za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15), zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Kod izrade financijskog plana za 2018. Klinička bolnica je izradila Akcijski plan provedbe mjera otklanjanja uzroka nastanka negativnog poslovanja, u kojem je između ostalog jedna od mjera i donošenje Pravilnika o praćenju naplate potraživanja. Rok za izradu navedenog Pravilnika bio je 1. listopada 2017. Navedeni Pravilnik nije izrađen do vremena obavljanja revizije (konac 2017.).

Državni ured za reviziju nalaže pravodobno poduzimati raspoložive mjere naplate potraživanja u skladu s odredbama Zakona o proračunu te obračun zateznih kamata na zakašnjela plaćanja u skladu s odredbama Zakona o obveznim odnosima.

S obzirom da su u nekim slučajevima troškovi pokretanja postupka ovrhe i sudski troškovi nesrazmjerni visini potraživanja (trošak pokretanja postupka veći od iznosa potraživanja), potrebno je utvrditi kriterije, odnosno iznose potraživanja do kojih nije opravdano pokretati postupak prisilne naplate te postupanje s potraživanjima za koje se utvrdi da naplata nije moguća (potraživanja od trgovačkih društava nad kojim je okončan stečajni postupak, potraživanja koja nemaju pravni temelj i drugo).

6.2. *Klinička bolnica se nije očitovala na dani nalog u vezi s poduzimanjem mjera za naplatu potraživanja.*

7. Obveze

7.1. Obveze su koncem 2016. iskazane u iznosu 236.686.845,00 kn, što je za 43.295.812,00 kn ili 22,4 % više u odnosu na stanje početkom godine. Odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu 233.102.520,00 kn i obveze za rashode za nefinancijsku imovinu u iznosu 3.584.325,00 kn.

Dospjele su obveze u iznosu 167.930.199,00 kn, od čega s prekoračenjem roka plaćanja do 60 dana u iznosu 36.242.588,00 kn te od 61 dan do 360 dana u iznosu 131.687.611,00 kn.

Manjak prihoda za 2016. je iskazan u iznosu 32.021.396,00 kn. Iz ranijih razdoblja je prenesen manjak prihoda u iznosu 191.417.867,00 kn te je u naredno razdoblje prenesen manjak prihoda u iznosu 223.439.263,00 kn.

Vlada Republike Hrvatske je u ožujku 2013. donijela Odluku o sanaciji Kliničke bolnice, kojom se provodi postupak sanacije radi nemogućnosti pokrivanja nastalog gubitka i ispunjavanja novčanih obveza u zakonom utvrđenim rokovima. Prema Uredbi o dopuni Zakona o sanaciji javnih ustanova (Narodne novine 151/14), u postupak sanacije uključuju se obveze bolnice sa stanjem na dan 31. prosinca 2013. Obveze Kliničke bolnice koncem 2013. su iznosile 149.314.230,00 kn, od toga je dospjelo 90.495.918,00 kn. Sredstva za sanaciju su ostvarena u 2013. u iznosu 115.180.450,00 kn, a u 2014. u iznosu 89.707.909,00 kn, odnosno ukupno u iznosu 204.888.359,00 kn. U odnosu na stanje koncem 2014., kada su iznosile 141.449.794,00 kn, dospjele obveze su koncem 2016. iznosile 167.930.199,00 kn te su veće za 26.480.405,00 kn ili 18,7 %. Iako su u postupku sanacije utrošena značajna sredstva za podmirenje obveza prema dobavljačima, dospjele obveze su i nadalje značajne i imaju trend rasta.

Kod izrade financijskog plana za 2018. Klinička bolnica je izradila Akcijski plan provedbe mjera otklanjanja uzroka nastanka negativnog poslovanja. Navedenim planom Klinička bolnica je predvidjela slijedeće mjere uštede u poslovanju: povećanje proračunskih prihoda, preraspodjela u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti, smanjenje izdataka za dežurstva i pripravnost, smanjenje kapitalnih ulaganja te nabave nemedicinskog materijala.

8. Javna nabava

- 8.1. Planom nabave, koji je zbog privremenog financiranja donesen početkom travnja 2016., planirana je nabava robe, radova i usluga u vrijednosti 248.500.494,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Do konca 2016., doneseno je pet izmjena Plana nabave, a prema posljednjim izmjenama, nabava roba, radova i usluga je planirana u vrijednosti 259.407.367,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Plan nabave za 2016. te Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma je objavljen na mrežnim stranicama Kliničke bolnice u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13, 143/13 i 13/14, dalje u tekstu: Zakon).

Prema Izvješću o javnoj nabavi, u 2016. je na temelju otvorenih postupaka javne nabave zaključeno 68 ugovora o nabavi roba, radova i usluga u vrijednosti 52.074.335,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Za nabavu roba, radova i usluga u vrijednosti 28.818.726,00 kn zaključeno je 45 ugovora te 23 okvirna sporazuma o nabavi roba u vrijednosti 23.255.609,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Robe čija je pojedinačna vrijednost manja od 200.000,00 kn nabavljene su u vrijednosti 5.013.978,00 kn, usluge u vrijednosti 6.360.771,00 kn te radovi čija je pojedinačna vrijednost manja od 500.000,00 kn, nabavljeni su u vrijednosti 394.090,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, odnosno bagatelna nabava ukupno iznosi 11.768.839,00 kn.

Na temelju Odluke ministra zdravstva o nastavku zajedničke nabave, iz ožujka 2015., Klinička bolnica je u 2016. bila ovlaštena provesti postupke zajedničke nabave za ugradbeni potrošni materijal za kardijalnu kirurgiju, vaskularnu kirurgiju, plastičnu kirurgiju i gastroenterologiju, potrošni materijal za anesteziologiju, sterilizaciju, transfuziologiju i hemodijalizu, materijal za spajanje, zatvaranje rana i zaustavljanje krvarenja, potrepštine, naprave i instrumenti za disanje i reanimaciju, potrošni materijal za zubarstvo za zubarstvo te potrošni materijal za izvantjelesni krvotok.

Klinička bolnica je u 2016. provela postupke zajedničke javne nabave (plastičnu kirurgiju i sterilizaciju) te zaključila 13 okvirnih sporazuma u vrijednosti 19.177.258,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, odnosno u vrijednosti 23.149.188,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Prema obrazloženju Kliničke bolnice, za ostale nabavne kategorije postupci javne nabave nisu provedeni u utvrđenim rokovima jer zdravstvene ustanove nisu pravovremeno dostavile potrebne podatke.

Na temelju okvirnih sporazuma, koje je zaključila Klinička bolnica i ostale zdravstvene ustanove za zajedničku nabavu, Klinička bolnica je zaključila 162 ugovora za nabavne kategorije zajedničke nabave u vrijednosti 70.511.964,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, odnosno u vrijednosti 78.907.264,00 kn s porezom na dodanu vrijednost.

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave je koncem listopada 2016. donijela Rješenje kojim se poništava Odluka o poništenju postupka javne nabave iz rujna 2016. za jednogodišnju nabavu posebno skupih lijekova te je naloženo Kliničkoj bolnici da u propisanom roku nadoknadi žalitelju troškove žalbenog postupka. Državna komisija je donijela spomenuto Rješenje jer Klinička bolnica nije u navedenoj Odluci obrazložila razloge poništenja što nije u skladu s odredbama članka 101. stavcima 1. i 2. Zakona.

Postupak jednogodišnje nabave posebno skupih lijekova nije ponavljen u 2016. ni do vremena obavljanja revizije (prosinac 2017.).

Tijekom 2016. Klinička bolnica je poništila pet postupaka nabave. Razlozi poništenja postupaka se najvećim dijelom odnose na ponude koje nisu dostavljene u propisanom elektroničkom obliku, nisu zadovoljavale tražene tehničke karakteristike ili su bile iznad procijenjene vrijednosti.

Nabava roba i usluga u ukupnoj vrijednosti 85.321.415,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost, obavljena je bez provođenja propisanih postupaka nabave, na temelju narudžbenica i prema uvjetima iz ugovora kojima je istekao rok na koji su bili zaključeni u 2012. pa nadalje (ovisno o predmetu nabave).

Na opisani način su nabavljeni lijekovi u vrijednosti 82.447.589,00 kn (lijekovi u vrijednosti 40.574.881,00 kn, skupi lijekovi u vrijednosti 34.329.846,00 kn te krv i krvni pripravci u vrijednosti 7.542.862,00 kn), uredski materijal u vrijednosti 1.566.271,00 kn, usluge osiguranja imovine u iznosu 754.130,00 kn, usluge redovnog održavanja radiološkog informacijskog sustava (RIS) i Infinitt Pacs (PACS) sustava u iznosu 553.425,00 kn te usluge održavanja bolničkog informacijskog sustava (IBIS). Navedeno nije u skladu s odredbom članka 5. Zakona o javnoj nabavi, koji se primjenjivao do konca 2016., odnosno odredbom članka 6. Zakona o javnoj nabavi (Narodne Novine 120/16) koji je u primjeni od 1. siječnja 2017., iz koje proizlazi da je Klinička bolnica kao javni naručitelj obvezna primjenjivati odredbe navedenog Zakona. Nadalje, novim Zakonom uređuju se između ostalog postupci i načini javne nabave roba, radova i usluga te nabava roba i usluga u vrijednosti do 200.000,00 kn, kao i radova do 500.000,00 kn.

Nabava lijekova je obavljana po cijenama određenim Odlukom o utvrđivanju Osnovne liste lijekova HZZO-a (Narodne novine 11/16, 16/16, 53/16, 90/16, 12/17, 21/17, 53/17 i 66/17), Odlukom o utvrđivanju Dopunske liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (Narodne novine 29/15, 32/15, 53/15, 77/15, 99/15, 120/15, 11/16 i 53/16) koja je vrijedila do 25. srpnja 2016. te Odlukom o utvrđivanju Dopunske liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (63/16, 68/16, 83/16, 90/16 i 12/17).

Plan nabave ne sadrži procijenjenu vrijednost nabave, odnosno vrijednost bez poreza na dodanu vrijednost, vrstu postupka javne nabave, podatke o tome da li se zaključuje ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum, planirani početak postupka nabave te planirano trajanje ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma.

Odredbom članka 20. Zakona je propisano da plan nabave za proračunsku ili poslovnu godinu sadrži najmanje sljedeće podatke: predmet nabave, evidencijski broj nabave, procijenjenu vrijednost nabave ako je poznata, vrstu postupka javne nabave, uključujući i postupak sklapanja ugovora o javnim uslugama iz Dodatka II. B ovog Zakona, sklapa li se ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum, planirani početak postupka te planirano trajanje ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma.

Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma ne sadrži vrstu provedenog postupka javne nabave uključujući i postupak sklapanja ugovora o javnim uslugama iz Dodatka II. B, datum sklapanja i rok na koji je sklopljen ugovor o javnoj nabavi, konačni datum isporuke robe, pružanja usluga ili izvođenja radova, konačni iznos koji je naručitelj isplatio na temelju ugovora o javnoj nabavi te obrazloženje ukoliko je taj iznos veći od ugovorenog.

Odredbom članka 21. Zakona je propisano da Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma sadrži najmanje sljedeće podatke: predmet ugovora; evidencijski broj nabave i broj objave; vrstu provedenog postupka javne nabave uključujući i postupak sklapanja ugovora o javnim uslugama iz Dodatka II. B ovoga Zakona; iznos sklopljenog ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma, uključujući i ugovora o javnoj nabavi na temelju okvirnog sporazuma; datum sklapanja i rok na koji je sklopljen ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum, uključujući i ugovor o javnoj nabavi na temelju okvirnog sporazuma; naziv ponuditelja; konačni datum isporuke robe, pružanja usluga ili izvođenja radova te konačni iznos koji je naručitelj isplatio na temelju ugovora o javnoj nabavi te obrazloženje ukoliko je taj iznos veći od ugovorenog. Odredbom članka 28. stavka 7. novog Zakona o javnoj nabavi je određeno da sadržaj, rok donošenja, način i rokove objavljivanja, način promjene te druga pitanja u vezi s planom nabave i registrom ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma propisuje čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležan za politiku javne nabave, pravilnikom.

Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi donesen je u listopadu 2017. (Narodne novine 101/17), a stupa na snagu 1. siječnja 2018. Navedenim Pravilnikom je, između ostalog, odredbama članaka 2. i 5. propisan sadržaj, donošenje i objava plana nabave te registra ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma.

Državni ured za reviziju nalaže provođenje postupaka nabave te sastavljanje Plana nabave i Registra ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi i Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi.

- 8.2. *U vezi s nepravilnostima koje su utvrđene pri provođenju postupaka javne nabave, Plana nabave i Registra ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, Klinička bolnica navodi da će iste otkloniti tijekom 2018. Obrazlaže, da je provela postupke zajedničke nabave za ugradbeni i potrošni materijal za plastičnu kirurgiju te potrošni materijal za sterilizaciju. Za ostale nabavne kategorije (ugradbeni potrošni materijal za kardiokirurgiju, ugradbeni potrošni materijal za vaskularnu kirurgiju, ugradbeni potrošni materijal za gastroenterologiju, medicinski potrošni materijal za anesteziju te medicinski potrošni materijal za transfuziju), pozivi za nadmetanje nisu objavljeni zbog: dugog čekanja na tražene podatke od 40 ustanova, količine koje pojedine ustanove dostavljaju u različitim mjernim jedinicama i pakiranjima te se isti podaci nekoliko puta vraćaju ustanovama na ispravak što iziskuje dodatno vrijeme. Prema Odluci Ministarstva zdravstva od 21. travnja 2017., Ministarstvo ima status naručitelja, za nabavne kategorije za koje je bila zadužena Klinička bolnica. Nadalje navodi, da je za nabavu posebno skupih lijekova proveden postupak javne nabave, međutim Odlukom ravnatelja doc. dr. sc. Tonija Kolaka postupak je poništen, jer su postale poznate okolnosti zbog kojih bi došlo do sadržajno drugačijeg poziva za nadmetanje.*

Za uredski materijal Klinička bolnica je imala zaključene ugovore do 1. rujna 2015., a za provođenje postupka javne nabave bio je ovlašten HZZO, koji je prema dopisu od 10. travnja 2015. počeo prikupljati podatke za provođenje postupka javne nabave, koji je završio u 2017. Nadalje navodi da u Planu nabave za 2017. za krv i krvne prepravke te usluge održavanja radiološkog informacijskog sustava (RIS) i Infiniti Pacs (PACS) sustava nije imala osigurana sredstva. Za uslugu osiguranja imovine je imala zaključen ugovor do 31. siječnja 2016. te su za provođenje postupka javne nabave prikupljeni podaci, a iskazan je i interes za proširenjem pokrića u dijelu osiguranja od profesionalne odgovornosti koje se odnosi na rizik kliničkih ispitivanja. Ističe da će sve postupke javne nabave za robe i usluge provoditi u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, a Plan nabave i Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma sastaviti u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi i Pravilnika o planu nabave, registru ugovora prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi.

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Kliničke bolnice za 2016. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
  - u prošlim revizijama utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na računovodstveno poslovanje, rashode za zaposlene, potraživanja te na postupke javne nabave, ponovljene su i u 2016. (točka 1. Nalaza)
  - program rada i razvoja nije donesen, što nije u skladu s odredbom članka 58. Zakona o zdravstvenoj zaštiti te odredbi članka 13. Statuta (točka 2. Nalaza)
  - pojedini prihodi i rashodi nisu evidentirani na propisanim računima Računskog plana; Potraživanja za prihode s osnove specijalističkog usavršavanja u iznosu 276.809,00 kn nisu evidentirana u poslovnim knjigama koncem 2016.; Klinička bolnica nije umanjila prihode za više doznačena sredstva od izvršenih usluga, odnosno ispostavljenih računa u iznosu većem od limita, u ranijem razdoblju, u iznosu 4.857.423,00 kn i nisu iskazane obveze prema HZZO-u za više doznačena sredstva u navedenom iznosu; Zbog navedenog, u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima manje je iskazan ukupni manjak prihoda za 4.857.423,00 kn i obveze u navedenom iznosu; popis imovine i obveza nije u cijelosti obavljen u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom Ministarstva financija o obavljanju popisa imovine i obveza; Podaci o nekretninama nisu dostavljeni Ministarstvu državne imovine, odnosno u Registar državne imovine, što nije u skladu sa Zakonom o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske (točka 3. Nalaza)
  - prihodi od kliničkih ispitivanja ostvareni u iznosu 5.016.496,00 kn nisu raspoređeni u skladu s odredbama Pravilnika o kliničkim ispitivanjima lijekova i dobroj kliničkoj praksi; Navedeni prihodi su tijekom 2016. raspoređeni u visini 20,0 % Kliničkoj bolnici, a 80,0 % ispitivačkom timu, umjesto u visini 40,0 % Kliničkoj bolnici i 60,0 % ispitivačkom timu, kako je utvrđeno Pravilnikom o kliničkim ispitivanjima lijekova i dobroj kliničkoj praksi (točka 4. Nalaza)
  - u pojedinim slučajevima koeficijenti složenosti poslova, dodaci na plaću s osnova posebnih uvjeta rada te položajni dodaci nisu obračunavani u skladu s odredbama Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja i Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentu složenosti poslova u javnim službama (točka 5. Nalaza)

- za nepravodobnu naplatu prihoda slane su opomene, dok druge mjere naplate nisu poduzimane, što nije u skladu s odredbama Zakona o proračunu (točka 6. Nalaza)
- koncem 2016. ukupni manjak prihoda iskazan je u iznosu 223.439.263,00 kn, što čini 44,2 % ukupnih prihoda; Tijekom 2013. i 2014. sredstvima državnog proračuna podmirene su obveze Kliničke bolnice prema dobavljačima u iznosu 204.888.359,00 kn; Nakon navedene sanacije ukupne obveze koncem 2016. su i nadalje značajne i iznose 236.686.845,00 kn; Potraživanja su iskazana u iznosu 40.042.243,00 kn, a ukupne obveze na koncu 2016. su veće od ukupnih potraživanja za 196.644.602,00 kn, odnosno 491,1 %; Razvidno je da Klinička bolnica iz redovnog poslovanja ne ostvaruje dovoljno sredstava za pokriće svojih obveza (točka 7. Nalaza)
- robe i usluge u vrijednosti 85.321.415,00 kn s porezom na dodanu vrijednost nabavljene su bez provođenja propisanih postupka nabave, a Plan nabave i Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma ne sadrže sve podatke propisane odredbama Zakona o javnoj nabavi. (točka 8. Nalaza).

4. Klinička bolnica je javna ustanova koja obavlja zdravstvenu djelatnost prema odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Osnivač Kliničke bolnice je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača ima Vlada Republike Hrvatske. Djelatnost Kliničke bolnice obuhvaća pružanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističko-konzilijarnih i bolničkih djelatnosti, znanstveno-istraživačku djelatnost iz područja medicinskih znanosti, medicinsku rehabilitaciju, pripremanje organa i drugih dijelova ljudskog tijela u svrhu transplantacije, uključujući krv i krvne pripravke te nastavnu djelatnost iz područja obrazovanja zdravstvenih djelatnika. Početkom 2016. u Kliničkoj bolnici je bilo 1 932, a koncem godine 1 996 zaposlenika, od čega 1 501 zdravstveni i 495 nezdravstvenih zaposlenika. Sanacijski upravitelj Kliničke bolnice je do 3. svibnja 2016. bio prof. dr. sc. Marko Banić, dr. med. Od 4. svibnja do 16. lipnja 2016. vršitelj dužnosti ravnatelja je bio doc. dr. sc. Toni Kolak dr. med., a od 17. lipnja 2016. do 7. ožujka 2017. je ravnatelj Kliničke bolnice. Od 8. ožujka do 9. svibnja 2017. vršitelj dužnosti ravnatelja je doc. dr. sc. Srećko Marušić dr. med., a od 10. svibnja 2017. je ravnatelj. Izvori sredstava za obavljanje djelatnosti Kliničke bolnice su prihodi HZZO-a temeljem ugovornih obveza i prihodi izvan ugovorenih obveza te prihodi po posebnim propisima (prihodi dopunskog zdravstvenog osiguranja i participacije), prihodi iz državnog proračuna, vlastiti prihodi, donacije te pomoći. Financijski plan za 2016. je iznosio 554.552.263,00 kn. Prihodi su ostvareni u iznosu 506.049.966,00 kn, a rashodi u iznosu 538.071.362,00 kn te je iskazan manjak prihoda u iznosu 32.021.396,00 kn. S obzirom da je preneseni manjak prihoda i primitaka iz prethodnog razdoblja iznosio 191.417.867,00 kn, manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 223.439.263,00 kn. Vrijednosno najznačajniji prihodi su ostvareni od HZZO-a na temelju ugovornih obveza u iznosu 418.411.927,00 kn, koji čine 82,7 % ukupnih prihoda. Odnose se na prihode ostvarene na ime ugovorenih zdravstvenih usluga (ugovoreni limit) u ukupnom iznosu 346.636.056,00 kn, prihode za usluge izvan limita u iznosu 63.393.296,00 kn te na prihode ostvarene na temelju pokazatelja učinkovitosti i kvalitete u ukupnom iznosu 8.382.575,00 kn. Vrijednosno najznačajniji rashodi su rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu 273.162.223,00 kn koji čine 50,8 % ukupnih rashoda te materijalni rashodi u iznosu 257.161.680,00 kn koji čine 47,8 %.

U okviru materijalnih rashoda vrijednosno značajniji se odnose na rashode za medicinski potrošni materijal u iznosu 87.832.781,00 kn, lijekove u iznosu 87.030.429,00 kn te energiju u iznosu 22.323.291,00 kn. Potraživanja iskazana koncem 2016. u iznosu 40.042.243,00 kn najvećim se dijelom odnose na potraživanja od HZZO-a u iznosu 20.715.930,00 kn, za pružene zdravstvene usluge osobama koje nemaju zdravstveno osiguranje u iznosu 4.863.756,00 kn, od drugih zdravstvenih ustanova u iznosu 3.201.087,00 kn te inozemnih osiguranika u iznosu 2.827.012,00 kn. Vrijednosno značajnija potraživanja od HZZO-a se odnose na potraživanja za sredstva izvan ugovorenog limita u iznosu 6.900.015,00 kn, za sredstva iz dopunskog zdravstvenog osiguranja u iznosu 5.554.012,00 kn te na potraživanja za prihode iz obveznog zdravstvenog osiguranja za ugovorene usluge u okviru limita u iznosu 2.864.906,00 kn i potraživanja za više izvršene usluge od ugovorenog limita u iznosu 487.023,00 kn. U odnosu na početak 2016., ukupna su potraživanja manja za 39.562.250,00 kn ili 49,7 %. Koncem 2016., dospjela potraživanja iznose 17.309.980,00 kn. Obveze koncem 2016. iskazane u iznosu 237.053.378,00 kn, najvećim se dijelom odnose na obveze za medicinski potrošni materijal, krv i krvne pripravke u iznosu 97.810.644,00 kn, lijekove u iznosu 79.565.932,00 kn te na obveze za zaposlene u iznosu 22.712.943,00 kn. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti, koje se odnose na provedbu naloga i preporuka iz prošlih revizija, djelokrug i unutarnje ustrojstvo, računovodstveno poslovanje, prihode, rashode za zaposlene, potraživanja, obveze te javnu nabavu utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.